

“Bekend maakt bemind”
Monitor Beeld van Dordrecht 2004

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

drs. I.A.C. Soffers
drs. F.W. Winterwerp

februari 2005

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Dordrecht
Tekst	Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk	Stadsdrukkerij
informatie	Gemeente Dordrecht
	Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
	Postbus 8
	3300 AA DORDRECHT
	telefoon: (078) 639 64 65
	www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Conclusies en samenvatting	5
1 Inleiding	15
1.1 Doel van het onderzoek	15
1.2 Opzet en uitvoering.....	15
2 Dordtenaren over Dordrecht	17
2.1 Beeld van de stad	17
2.2 Beeld van de binnenstad	19
2.3 Beeld van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en -activiteiten	19
2.4 Beeld van de stad als woonplaats	20
2.5 Enthousiasme, ambassadeurschap en gastvrijheid.....	20
2.6 Dordrecht in vergelijking met andere steden	21
3 Inwoners overige Drechtsteden over Dordrecht	23
3.1 Bezoek aan Dordrecht en bezoekmotieven	23
3.2 Beeld van de stad	23
3.3 Beeld van de binnenstad.....	25
3.4 Beeld van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen of -activiteiten.....	26
3.5 Bekendheid met en bezoek aan enkele Dordtse evenementen.....	27
3.6 Beeld van de stad als woonplaats	27
3.7 Ambassadeurschap en gastvrijheid	28
3.8 Dordrecht in vergelijking met andere steden	29
4 Inwoners van overig Nederland over Dordrecht	31
4.1 Bezoek aan Dordrecht en bezoekmotieven	31
4.2 Bekendheid met Dordrecht uit diverse informatiebronnen.....	32
4.3 Kennis en algemeen beeld van Dordrecht.....	33
4.4 Bekendheid met enkele Dordtse evenementen.....	36
4.5 Dordrecht in vergelijking met andere steden	37
4.6 Recreatief bezoek aan andere grote steden in Nederland.....	38
Bijlage 1 Vragenlijst Dordtenaren	
Bijlage 2 Vragenlijst inwoners van de Drechtsteden	
Bijlage 3 Vragenlijst inwoners van overig Nederland	

Conclusies en samenvatting

In het kader van het onderzoeksprogramma verricht het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) regelmatig imago-onderzoek om na te gaan welk beeld Dordtenaren en verschillende groepen niet-Dordtenaren hebben van de stad. Dit onderzoek was voor het laatst in 1999 uitgevoerd. Dordrecht heeft sinds die tijd niet stilgezeten en het is dus relevant om te zien hoe Dordtenaren, regiobewoners én inwoners van buiten de regio anno 2004 tegen Dordrecht aankijken. We kijken naar het algemene beeld dat men van Dordrecht heeft, maar ook naar het beeld over specifiekere zaken zoals de binnenstad en het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen. Gedetailleerde resultaten van het onderzoek vindt u in het hoofdrapport. Deze samenvatting begint met de conclusies van het onderzoek, gevolgd door een beknopte weergave van de opzet en de belangrijkste resultaten van het onderzoek.

Conclusies

De investeringen van de laatste jaren om Dordrecht een stad te maken die aantrekkelijk is om in te wonen en te bezoeken werpen duidelijk hun vruchten af. Dit bleek al uit het toegenomen bezoek aan de stad (o.a. passantentellingen wat betreft winkelend publiek en Continue Vakantie Onderzoek wat betreft dagtoerisme) en uit het toegenomen aandeel Dordtenaren dat de stad vooruit vindt gegaan zoals dat uit de laatste metingen "Leefbaarheid en Veiligheid" naar voren kwam. De hoofdconclusie uit het onderhavige imago-onderzoek is dat ook *het beeld* dat de Dordtse bevolking en regiobewoners hebben van Dordrecht ontegenzeggelijk is verbeterd. Buiten de regio is Dordrecht vooral een bekendere stad geworden. Daarnaast zijn degenen van buiten de regio die Dordrecht wel eens bezochten op sommige punten positiever over Dordrecht gaan denken.

Meer dan de helft van de *Dordtse* bevolking vindt Dordrecht de laatste jaren *aantrekkelijker geworden*: het is er gezelliger, er is meer te beleven zoals leuke evenementen, mooie musea en leuke terrassen en je kunt er leuker winkelen. In het verlengde daarvan zijn Dordtenaren ook meer dan voorheen *ambassadeur* van hun stad. Een meerderheid (75%) is tevreden met Dordrecht als woonplaats en vindt Dordt minstens even aantrekkelijk of zelfs aantrekkelijker om te wonen dan andere grote steden. Dit alles betekent overigens niet dat de bevolking over alle aspecten van het wonen in Dordrecht even positief is. Met name op de gebieden veiligheid, 's avonds gezellig uitgaan, gezelligheid in de stad, winkelen en het woningaanbod kan er in de ogen van de bevolking nog wel het een en ander verbeteren.

Ook onder inwoners van de *Drechtsteden* is het imago van Dordrecht overwegend verbeterd. Bijna de helft vindt Dordrecht de laatste jaren aantrekkelijker geworden en een toegenomen aantal regiobewoners komt graag in Dordrecht. Een veel positiever beeld van de Dordtse *Binnenstad* speelt hierin een prominente rol. Onbekendheid met vrijetijdsvoorzieningen in het algemeen en de Dordtse evenementen in het bijzonder heeft zich de laatste jaren ook op deze punten (deels) omgezet in een positiever beeld. Wat bij dit alles opvalt, is dat regiobewoners per saldo positiever zijn dan Dordtenaren over het winkelen, de mogelijkheden om uit eten te gaan of iets te drinken, de gezelligheid in de stad, de aantrekkelijkheid van de Binnenstad in zijn algemeenheid en de gastvrijheid van Dordrecht. Daarentegen vinden juist minder regiobewoners dan Dordtenaren Dordrecht een mooie stad en een aantrekkelijke woonplaats. Ook zijn zij - in meerdere of mindere mate mede door een grotere onbekendheid - minder positief over de stadswandelingen, de musea, en de evenementen en de meer lokale voorzieningen als stadsparken, recreatiemogelijkheden en sportvoorzieningen. Regiobewoners hebben gemeen met Dordtenaren dat zij met name de veiligheid in Dordrecht en de mogelijkheden om 's avonds gezellig uit te gaan voor verbetering vatbaar vinden.

De bekendheid met en het positieve beeld van bepaalde elementen van het imago van Dordrecht is niet onder alle regiobewoners even groot. *Jongere* regiobewoners (18-34) vinden Dordrecht vaker een *minder* aantrekkelijke woonplaats dan andere grote steden, een beeld dat vooral lijkt te worden ingegeven door de bele-

ving dat er weinig te doen is in Dordrecht en dat je er minder leuk kunt winkelen. *Oudere* regiobewoners (55-plus) zijn meer dan gemiddeld *onbekend* met de terrassen in de Binnenstad, de mogelijkheden om in Dordrecht van cultuur te genieten (o.a. film en theater) en er 's avonds gezellig uit te gaan.

Voor inwoners van *buiten de regio* is Dordrecht anno 2004 vooral een bekendere stad dan voorheen. Een beduidend groter aantal weet iets te noemen wat een bezoek aan Dordrecht de moeite waard zou maken. Voor velen is de voornaamste reden om nog nooit in Dordrecht te zijn geweest dan ook niet de vermeende onaantrekkelijkheid van de stad, maar vooral dat men er nog nooit aan heeft gedacht Dordrecht te bezoeken. Het zal vooral een uitdaging zijn om deze groep ook met Dordrecht te laten kennismaken. *Historie en water* blijven daarbij de "unique selling points". Dat slechts 10% van de ondervraagden de afgelopen jaren meer positieve dingen over Dordrecht heeft gehoord of gelezen zou in dat verband aanleiding kunnen zijn om nog eens kritisch naar het bereik van de promotieboodschappen te kijken. Dat lijkt ook van belang gelet op de onderzoeksuitkomst dat relatief veel *hoger opgeleiden* van buiten de regio Dordrecht een minder aantrekkelijke woonplaats vinden dan andere grote steden. Een groep die we juist willen aantrekken.

Bij dit alles zullen we ons moeten blijven realiseren dat de subjectieve beleving van relatieve onaantrekkelijkheid van Dordrecht als woonplaats geenszins als een volledig onterecht imago kan worden afgedaan. Uit diverse benchmarkstudies is duidelijk gebleken dat Dordrecht op een aantal punten vergeleken met andere grotere steden nog een achterstand heeft te overbruggen, met name op het gebied van cultuur (theater en bioscoop) en toerisme en recreatie (o.a. winkel- en horeca-aanbod).¹ Dordrecht heeft dan ook een ambitieus investeringsprogramma formuleerd. De resultaten van het onderhavige onderzoek geven aanleiding tot positieve verwachtingen over de effecten van de uitvoering van dat investeringsprogramma op het imago van Dordrecht.

Opzet en uitvoering

In het onderzoek onderscheiden we drie verschillende doelgroepen:

1. Dordtenaren.
2. inwoners van de overige Drechtsteden.
3. inwoners van overig Nederland binnen een straal van 80 à 100 km. Dit zijn de provincies Zuid-Holland (exclusief Dordrecht en overige Drechtsteden), Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland.

Voor elk van de drie doelgroepen is een aparte vragenlijst gemaakt. De doelgroep Dordtenaren is benaderd met een schriftelijke vragenlijst. Van de 1298 verstuurdde vragenlijsten zijn er 660 ingevuld teruggestuurd: een respons van 51%. De inwoners van de overige Drechtsteden en de inwoners van overig Nederland zijn benaderd met een telefonische enquête. Met Drechtstedelingen zijn 201 vragenlijsten en met inwoners van overig Nederland 392 vragenlijsten telefonisch afgenomen.

Dordtenaren over Dordrecht

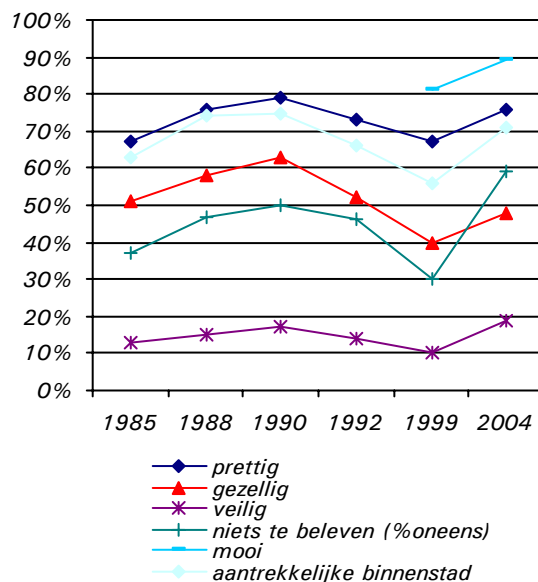
Beeld van de stad

Dordtenaren hebben de afgelopen vijf jaar een positiever beeld over hun stad gekregen. Dit blijkt onder andere uit het resultaat dat ruim de helft van de Dordtenaren (56%) vindt dat Dordrecht de laatste jaren aantrekkelijker is geworden. En vergeleken met 1999 vindt tegenwoordig een groter aandeel Dordtenaren dat er veel te beleven valt, dat het een prettige woonplaats is en dat het er gezellig en veilig is. Anno 2004 vinden Dordtenaren hun stad vooral mooi (89%) en een prettige woonplaats (76%) met een aantrekkelijke binnenstad (71%). Van de vei-

¹ Zie o.a. SGB (2001), Benchmark Cultuur Grote Steden en SGB (2003), Dit is Dordt.

ligheid in Dordrecht is echter een kleiner deel overtuigd (19%).

Figuur 1 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht, 1985-2004 (Dordtenaren)

Het positievere beeld vertaalt zich ook in ambassadeurschap voor de stad. Ook hierin heeft zich een toename voorgedaan. Een erg gastvrije stad is Dordrecht in de ogen van haar bevolking echter niet. De stugheid van de Dordtenaar speelt daarin een rol, maar ook zouden het winkel- en horeca aanbod en de bereikbaarheid van de binnenstad wel wat beter kunnen.

Volgens de Dordtenaren onderscheidt Dordrecht zich van andere (grote) steden door de kenmerken historie en water. De bevolking heeft niet een duidelijk beeld van het imago van Dordrecht gebaseerd op de bedrijfssector die kenmerkend is voor de stad, maar cultuur en toerisme wordt het vaakst genoemd, gevolgd door de scheepvaart.

Volgens de Dordtse bevolking zullen de volgende maatregelen Dordrecht (nog) aantrekkelijker maken, op volgorde van belangrijkheid:

- de toegankelijkheid van de binnenstad vergroten (geen pollers, betere en goedkopere parkeergelegenheden)
- meer horecagelegenheden
- beter winkelaanbod
- meer doen aan de veiligheid

Beeld van de binnenstad

Ook het beeld dat inwoners van Dordrecht van hun binnenstad hebben is de afgelopen vijf jaar positiever geworden; dit betreft de mening over de hoeveelheid leuke terrassen, het leuk kunnen winkelen en de hoeveelheid leuke winkels. Anno 2004 vindt de bevolking vooral dat je in de binnenstad leuke stadswandelingen kunt maken (86%) en dat er veel bezienswaardigheden zijn (86%). Over de hoeveelheid leuke winkels is 42% goed te spreken, maar 23% minder goed. Men heeft vooral behoefte aan meer specialzaken en aparte winkels die anders dan anders zijn.

Aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten

De mening over het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten is de afgelopen vijf jaar grotendeels gelijk gebleven en op bepaalde punten positiever ge-

worden. Men is positiever gaan denken over de evenementen van Dordrecht en over de musea en iets minder negatief over het 's avonds gezellig uit kunnen gaan. Hierbij dient wel gerealiseerd te worden dat ondanks de verbetering, nog steeds slechts 11% vindt dat je in Dordrecht 's avonds gezellig kunt uitgaan. Dordtenaren zijn het meest te spreken over de evenementen (84%) en het ruime en gevarieerde aanbod aan recreatiemogelijkheden (82%). Ook over de musea, stadsparken en de sportvoorzieningen is men overwegend positief. Het culturele klimaat en het horeca aanbod scoren lager.

Dordrecht als woonplaats

Drie kwart van de Dordtenaren (76%) is tevreden met Dordrecht als woonplaats. Een op de zes inwoners (17%) zou liever ergens anders wonen. Dit heeft vooral te maken met een voorkeur voor een rustigere, kleinere plaats al dan niet op het platteland. Wanneer Dordtenaren hun stad vergelijken met andere (grote) steden dan vindt 13% Dordrecht minder aantrekkelijk. Drie kwart (74%) vindt Dordrecht even aantrekkelijk of aantrekkelijker dan andere (grote) steden. Een en ander gaat overigens niet samen met veel waardering voor het woningaanbod: een relatief klein én afgenomen aandeel (36%) van de Dordtse bevolking vindt dat er in Dordrecht een ruim en gevarieerd woningaanbod is.

Dordrecht in vergelijking tot andere steden

De positieve ontwikkeling in het beeld dat Dordtenaren van hun stad hebben, zien we ook terug wanneer we hen vragen Dordrecht te vergelijken met andere (grote) steden. Een groot deel van de Dordtenaren vindt Dordrecht op een aantal aspecten even aantrekkelijk als andere steden. Vergeleken met 1999 vindt anno 2004 een groter deel van de inwoners de stad mooi, gezellig en leuk om te winkelen. Niettemin zijn nog steeds vier op de tien Dordtenaren van mening dat het in andere grote steden gezelliger en leuker winkelen is.

Inwoners van de Drechtsteden over Dordrecht

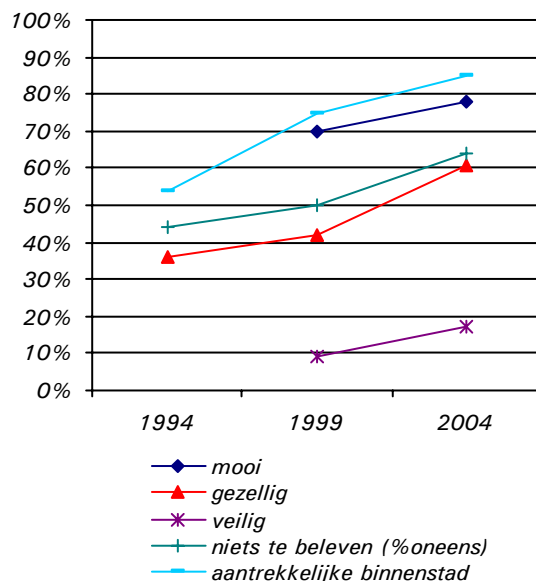
Bezoek aan Dordrecht

Verreweg de meeste inwoners van de Drechtsteden bezoeken Dordrecht wel eens (90%). Twee op de drie doen dit zelfs minimaal één keer per maand. Een op de tien (9%) komt echter zelden of nooit in Dordrecht. Dit verschilt niet noemenswaardig met de afgelopen jaren. Overigens is winkelen het meest genoemde bezoekmotief (84%) op afstand gevolgd door bezoek aan familie, vrienden en kennissen (30%), een dagje uit/binnenstad bekijken (20%) en het bezoeken van een evenement (18%).

Beeld van Dordrecht

Net zoals Dordtenaren, hebben ook Drechtstedelingen anno 2004 een positiever beeld van Dordrecht dan in voorgaande jaren. Ze vinden met name dat Dordrecht gezelliger is geworden en dat de binnenstad aantrekkelijker is geworden. De helft van de inwoners van de regio vindt Dordrecht de afgelopen jaren aantrekkelijker geworden. Drechtstedelingen vinden Dordrecht vooral een aantrekkelijke binnenstad hebben (85%) en vinden het een mooie stad (78%). Van de veiligheid zijn zij minder overtuigd: 17% vindt Dordrecht veilig, 47% niet. Slechts een beperkt aandeel regiobewoners (10%) vindt dat er in Dordrecht niets te beleven valt, maar van de 18 t/m 34-jarigen is bijna een kwart deze mening toegedaan. 55-plussers hebben hier juist vaker geen mening over (16%).

Figuur 2 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht 1994-2004

De inwoners van de Drechtsteden zijn ook enthousiaster geworden over een bezoek aan Dordrecht. Tegenwoordig gaat ongeveer de helft graag naar Dordrecht (54%) en vindt ook de helft het leuk om de Dordtse binnenstad aan bekenden te laten zien (47%). Dit heeft zich echter – in tegenstelling tot de Dordtenaren – in de praktijk niet vertaald in meer ambassadeurschap voor Dordrecht. Nog steeds vertellen zo'n vier op de tien Drechtstedelingen familie, vrienden en kennissen over Dordrecht en bezoekt een derde deel Dordrecht wel eens met bekenden.

Net zoals de Dordtenaren associëren Drechtstedelingen Dordrecht vooral met historie en water/havens. Verder associëren zij Dordrecht ook vaak met leuk winkelen. Zij vinden Dordrecht vooral een dienstestad, maar de bedrijfssector die zij aan Dordrecht koppelen is vooral de haven/scheepvaart. Vergeleken met de Dordtenaren koppelen zij Dordrecht minder vaak aan kunst, cultuur, toerisme en evenementen.

Iets minder dan de helft (47%) vindt Dordrecht een gastvrije stad en een op de zes (16%) vindt juist van niet. Het beeld over de gastvrijheid is hiermee positiever onder de Drechtstedelingen (de gasten) dan onder de Dordtenaren zelf (de gastheren en gastvrouwen). Dordtenaren schatten de eigen gastvrijheid slechter in dan het wordt waargenomen door anderen. De vriendelijke mensen (o.a. in winkels en horeca) is de belangrijkste reden voor de waargenomen gastvrijheid. De slechte bereikbaarheid van de binnenstad en parkeerproblemen zijn de belangrijkste redenen om Dordrecht juist niet gastvrij te noemen.

Met name de volgende maatregelen zou Dordrecht nog aantrekkelijker maken in de ogen van de Drechtstedelingen:

- verbeteren van de bereikbaarheid van de binnenstad / pollers weghalen / bewegwijzering in de stad verbeteren
- veiligheid verbeteren
- parkeerproblemen oplossen

Beeld van de binnenstad

Ook het beeld over de Dordtse binnenstad is onder de Drechtstedelingen positiever dan in 1999. Meer Drechtstedelingen vinden tegenwoordig dat de Dordtse binnenstad aantrekkelijkheid is (85%), dat het er gezellig winkelen is (83%), dat er veel leuke winkels zijn (73%) en dat er veel leuke terrassen zijn (66%). Overigens heeft een op de vijf 55-plussers geen mening over de hoeveelheid leuke ter-

rassen. Twee derde van de Drechtstedelingen (67%) vindt het winkelen in Dordrecht tegenwoordig net zo leuk als (52%) of leuker dan (15%) in andere (grote) steden. Bijna een kwart (23%) vindt het winkelen in Dordrecht juist minder leuk dan in andere (grote) steden. Relatief veel 18 t/m 34-jarigen (41%) vinden winkelen in andere steden leuker. Winkels die een welkome aanvulling op het winkel-aanbod zouden zijn, zijn volgens de Drechtstedelingen kledingwinkels en speciaalzaken / aparte winkeltjes anders dan anders.

Aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten

Drechtstedelingen zijn tegenwoordig beter op de hoogte van het Dordtse aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en – activiteiten dan in 1999. De afname van de onbekendheid kwam ten gunste van het aandeel inwoners met een positief beeld over aspecten van dit aanbod. Het beeld is met name positiever geworden wat betreft de mogelijkheden om gezellig uit eten te gaan of ergens wat te drinken en de mogelijkheden om van cultuur te genieten (o.a. film, theater, toneel en muziek). De inwoners van de Drechtsteden vinden anno 2004 vooral dat Dordrecht leuke evenementen heeft (70%) en dat er veel mogelijkheden zijn om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken (68%). Minder te spreken zijn ze over de mogelijkheden om 's avonds gezellig uit te gaan: een kwart (24%) vindt dat Dordrecht die mogelijkheden wel heeft, maar ook een kwart (26%) vindt juist van niet. Al met al onderschrijft 30% de stelling dat Dordrecht veel investeert in regionale voorzieningen, tegenover 10% die het daar juist mee oneens is. Ook hier weer blijkt er onder 55-plussers over bepaalde aspecten meer onbekendheid te heersen, met name over de mogelijkheden om van cultuur (theater, film, muziek enz.) te genieten en om 's avonds gezellig uit te gaan.

De bekendheid van de zes voorgelegde Dordtse evenementen is toegenomen, in het bijzonder wat betreft de Dordtse Boekenmarkt (van 30% naar 69%). Het Sinterklaashuis geniet de minste bekendheid van de zes voorgelegde evenementen; 56% weet van het bestaan af. De evenementen worden ook redelijk goed bezocht door Drechtstedelingen. De twee best bezochte zijn: Dordt in Stoom (51% wel eens bezocht) en Dordt Monumenteel (25% wel eens bezocht). Het minst bezocht is het Sinterklaashuis (8% wel eens bezocht).

Dordrecht als woonplaats

Veel Drechtstedelingen geven de voorkeur aan het wonen in een kleinere gemeente in plaats van in een stad (zoals Dordrecht). Ze zijn tevreden met waar ze nu wonen en de helft heeft dan ook geen idee van het woningaanbod in Dordrecht. Wanneer zij Dordrecht vergelijken met andere (grote) steden, vindt de helft (54%) Dordrecht even aantrekkelijk (41%) of aantrekkelijker (13%) als woonplaats. Echter, drie op de tien vinden Dordrecht een minder aantrekkelijke woonplaats. Zij vinden Dordrecht te druk, met veel probleemwijken en criminaliteit. De stelling dat Dordrecht veel investeert in het woonklimaat wordt niettemin door een beduidend hoger aandeel regiobewoners wel (24%) dan niet (6%) onderschreven. De mening dat andere steden aantrekkelijker zijn als woonplaats komt vaker voor onder 18 t/m 34-jarigen (48%) dan onder de overige bewoners.

Dordrecht in vergelijking tot andere steden

De positieve ontwikkeling in het beeld dat Drechtstedelingen van Dordrecht hebben, zien we in de vergelijking met andere (grote) steden alleen terug wat betreft het leuk kunnen winkelen. Vergeleken met 1999 hebben meer Drechtstedelingen hier nu een beeld van en dit komt vooral ten gunste van het aandeel dat Dordrecht op dit punt even leuk vindt als andere (grote) steden. Per saldo vinden echter nog steeds meer regiobewoners het winkelen in andere grote steden leuker. Ook de gezelligheid en de veiligheid wordt in Dordrecht nog steeds wat lager getaxeerd.

In de vergelijking van Dordrecht met andere (grote) steden zijn Drechtstedelingen positiever dan Dordtenaren over de gezelligheid en het leuk kunnen winkelen in Dordrecht. Ze vinden Dordrecht echter minder vaak dan de Dordtenaren zelf een mooie stad en een aantrekkelijke woonplaats.

Inwoners van overig Nederland over Dordrecht

Om een beeld te krijgen van het beeld van Dordrecht onder de inwoners van overig Nederland, zijn alleen inwoners ondervraagd uit de provincies die op een afstand van maximaal 80 à 100 km van Dordrecht af liggen. Dit zijn de provincies: Zuid-Holland (exclusief Drechtsteden), Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland.

Bezoek aan Dordrecht

Het aandeel inwoners van Nederland dat Dordrecht ooit bezocht heeft is in de loop der jaren redelijk stabiel gebleven. Anno 2004 heeft een derde (34%) Dordrecht ooit bezocht. Meer mensen dan 5 jaar geleden weten nu echter wel wat te noemen wat een bezoek aan Dordrecht de moeite waard maakt (2004: 47%; 1999: 28%). Drie op de tien (29%) denken dat het bekijken van de (binnen)stad de moeite waard is en nog eens 10% noemt het bezoeken van een attractie zoals een museum, de Grote Kerk e.d.

Bekendheid met en kennis over Dordrecht

De bekendheid van Dordrecht is iets toegenomen. In 1994 en 1999 zei de helft (52%) van de personen die Dordrecht nooit bezocht hadden, Dordrecht niet te kennen. Anno 2004 ligt dit percentage op 42%. Inclusief degenen die Dordrecht wel eens bezocht hebben is de totale bekendheid van Dordrecht daarmee gestegen van 66% naar 72%.

Er is de afgelopen jaren op verschillende manieren positieve aandacht aan Dordrecht besteed door o.a. tv en tijdschriften. Deze positieve berichten zijn echter slechts bij een klein deel van de inwoners van Nederland overgekomen; 9% heeft de laatste tijd vaker dan vroeger positieve dingen over Dordrecht gehoord.

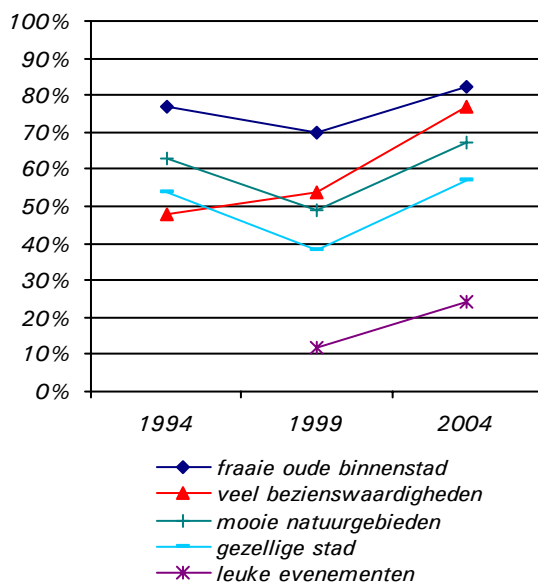
De kennis over Dordrecht is op sommige punten hetzelfde gebleven als voorgaande jaren en op sommige punten verbeterd. Net als voorgaande jaren wordt Dordrecht nog steeds vaak kleiner ingeschat dan het is. Op 1 januari 2004 heeft Dordrecht 119.690 inwoners, maar ruim vier op de tien personen (42%) denken dat Dordrecht minder dan 100.000 inwoners heeft. Ook net als voorgaande jaren zegt een op de vijf personen te weten dat Dordrecht de oudste stad van Holland (niet van heel Nederland) is. Echter de bekendheid van dit feit onder de bezoekers van Dordrecht is wel toegenomen (van 28% naar 42%). Verder zeggen tegenwoordig meer personen die Dordrecht nooit bezocht hebben, wel te weten dat Dordrecht een fraaie oude binnenstad heeft (van 29% naar 40%).

Beeld van Dordrecht

Dordrecht roept qua vrije associatie vooral iets op van "in de buurt van Rotterdam" en "water, havens en historie". Water en historie worden ook het vaak als kenmerkend voor Dordrecht genoemd. Op economisch gebied is dat scheepsbouw en scheepsvaart. Nederlanders van buiten de regio vinden Dordrecht ook meer een industriestad dan dienstestad. Vóór alles is er op al deze punten echter veel onbekendheid, met name onder degenen die Dordrecht nog nooit hebben bezocht.

Bezoekers van Dordrecht van buiten de regio zien Dordrecht vaak als een stad met een fraaie oude binnenstad (82%), met veel bezienswaardigheden (77%), waar je leuke stadswandelingen kunt maken (74%). Over andere kenmerken van Dordrecht heerst vrij veel onbekendheid, hoewel deze voor een aantal aspecten wel minder groot is dan voorgaande jaren. Deze afname van de onbekendheid komt vooral ten gunste van het aandeel met een positief beeld over de aspecten (figuur 3).

Figuur 3 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht 1994-2004 (bezoekers van Dordrecht)

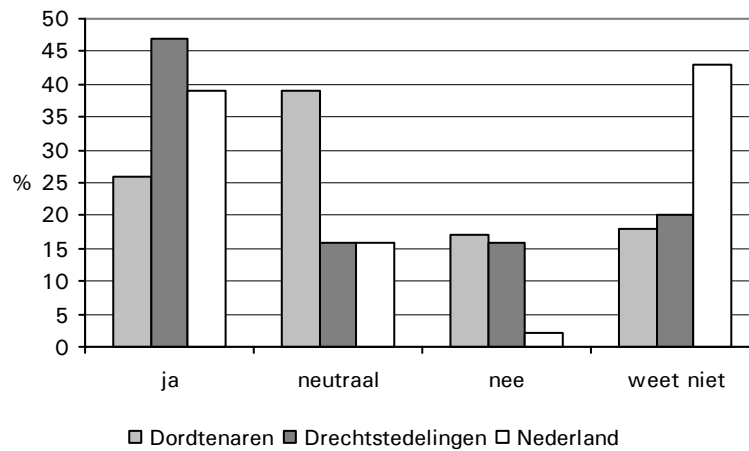

Over de bereikbaarheid van Dordrecht hebben de bezoekers van Dordrecht óf een positief beeld (zes op de tien), óf hebben hier geen beeld van (drie op de tien). Dit geldt zowel voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer als de bereikbaarheid per auto.

Hoe heeft de aantrekkelijkheid van Dordrecht als stad om te bezoeken zich de laatste jaren ontwikkeld? Veel bezoekers (55%) hebben hier geen idee van. Een kwart vindt dat de aantrekkelijkheid vooruit is gegaan, een op de zes dat deze gelijk is gebleven en 4% dat deze achteruit is gegaan. De meeste respondenten (90%) weten niet wat Dordrecht zou moeten doen om (nog) aantrekkelijker te worden. De anderen noemen zaken als meer reclame maken voor Dordrecht, een betere bereikbaarheid van de binnenstad/meer parkeermogelijkheden en de stad/oude gebouwen opknappen.

Vier op de tien inwoners van overig Nederland vinden Dordrecht een gastvrije stad. Daarnaast hebben ook vier op de tien inwoners hier geen mening over. Verder komt ook hier – net als bij de Drechtstedelingen – hetzelfde verschil tussen de inschatting van de Dordtenaren (gastheren/gastvrouwen) en de beleving door de Nederlanders (gasten) naar voren. De bezoekers uit Nederland zijn positiever over de gastvrijheid dan de Dordtenaren zelf inschatten.

Figuur 4 Is Dordrecht gastvrij?

Net zoals bij de inwoners van de Drechtsteden is ook onder de inwoners van overig Nederland meer bekendheid met de voorgelegde Dordtse evenementen dan voorgaande jaren. Dordt in Stoom is het meest bekend (19%). Ook de Boekenmarkt, de Kerstmarkt en Dordt Monumenteel genieten een behoorlijke bekendheid. Het Sinterklaashuis en Wantijpop/Rainbowfestival zijn net als bij de Drechtsteden het minst bekend.

Tabel 1 Bekendheid met enkele Dordtse evenementen

	Drechtsteden	overig Nederland
<i>Dordt in Stoom</i>	96	19
<i>de Dordtse Boekenmarkt</i>	69	17
<i>de Kerstmarkt</i>	75	13
<i>Dordt Monumenteel</i>	75	10
<i>het Sinterklaashuis</i>	56	6
<i>Wantijpop/Rainbowfestival</i>	66	4

Dordrecht in vergelijking met andere (grote) steden

Veel bezoekers van Dordrecht van buiten de regio weten niet of ze Dordrecht op bepaalde punten beter of slechter vinden dan andere (grote) steden in Nederland: 45% tot 63% heeft hier geen mening over. Tussen de 20% en 31% vindt dat Dordrecht niet verschilt van de andere steden. Het aandeel bezoekers dat Dordrecht beter vindt dan andere steden is het grootst voor "Dordrecht is mooier dan andere steden" (17%) en het kleinst voor "Dordrecht is veiliger dan andere steden" (4%). Dit is ook het geval bij de inwoners van de Drechtsteden.² Bij de Dordtenaren zelf staat echter niet de veiligheid, maar het leuk kunnen winkelen op de laatste plaats in deze vergelijking. De geringe aandelen bezoekers die Dordrecht als woonplaats aantrekkelijker vinden dan andere steden (16%) en die juist het tegendeel vinden (13%) houden elkaar in evenwicht. Bij hoger opgeleiden slaat de balans echter door naar minder aantrekkelijke woonplaats dan andere steden (26% versus 6%).

Stedenbezoek

Van degenen die regelmatig een grote stad bezoeken is nog altijd ruim de helft nog nooit in Dordrecht geweest. De belangrijkste reden daarvoor is dat men er

² Dit komt overeen met recente bevindingen uit een door DSP-groep uitgevoerde quick-scan over het imago van steden in Nederland (Landelijke Stedenpeiling, DSP-groep, 15 december 2004). Hieruit bleek dat inwoners van Nederland Dordrecht vaker dan gemiddeld associëren met onveiligheid en criminaliteit.

nog nooit aan gedacht heeft. Vermeende onaantrekkelijkheid van Dordrecht speelt daarin nauwelijks een rol: velen denken dat Dordrecht best leuk is om te bezoeken.

1 Inleiding

Op verzoek van het college verricht het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) regelmatig imago-onderzoek om na te gaan welk beeld Dordtenaren en verschillende groepen niet-Dordtenaren hebben van de stad. Het laatst uitgevoerde imago-onderzoek is in 1999 gehouden. Dordrecht heeft sinds 1999 niet stilgezeten. Er is op allerlei manieren aan stadspromotie gedaan, het evenementenbeleid is geïntensiveerd en er is een aantal nieuwe voorzieningen bij gekomen. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de grote opknappingsbeurt van de binnenstad door middel van vernieuwing van het Statenplein en Sarisgang en extra winkelaanbod. Het is dus interessant om te zien hoe Dordtenaren én niet-Dordtenaren anno 2004 tegen Dordrecht aankijken.

1.1 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is inzicht bieden in het imago van Dordrecht en het aandragen van verbeterpunten die de aantrekkelijkheid van Dordrecht kunnen vergroten. We kijken naar het algemeen beeld dat men van Dordrecht heeft, maar ook naar het beeld over specifiekere zaken zoals het beeld van de binnenstad en het beeld van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen.

1.2 Opzet en uitvoering

Doelgroepen

We onderscheiden drie verschillende doelgroepen van het onderzoek:

1. Dordtenaren
2. inwoners van de overige Drechtsteden
3. inwoners van overig Nederland binnen een straal van 80 à 100 km

Methode

Voor elk van de drie doelgroepen is een aparte vragenlijst gemaakt. Deze vragenlijsten zijn grotendeels gelijk aan die van de vorige meting van het imago-onderzoek in 1999 om vergelijking in de tijd mogelijk te maken. Wel zijn de vragenlijsten op bepaalde punten aangepast en aangevuld met extra vragen.

De doelgroep Dordtenaren is benaderd met een schriftelijke vragenlijst. De vragen over het imago van Dordrecht waren hierbij onderdeel van een grotere vragenlijst waarin verschillende onderwerpen aan bod kwamen (het zogenaamde

Stadspanelonderzoek Dordrecht). De doelgroepen inwoners van de overige Drechtsteden en inwoners van overig Nederland zijn benaderd met een telefonische enquête.

Steekproef en respons per doelgroep

Dordtenaren

De vragenlijst voor Dordtenaren is naar een aselechte steekproef van 1298 leden van het Stadspanel van het SGB verstuurd. Het Stadspanel is een representatieve groep van zo'n 2500 Dordtenaren van 18 jaar en ouder die 2 à 3 keer per jaar door het SGB benaderd worden met een vragenlijst. Er zijn 660 vragenlijsten ingevuld teruggestuurd. Dit komt neer op een respons van 51%.

Inwoners van de overige Drechtsteden

Uit een aselekt getrokken steekproef van inwoners van de Drechtsteden zijn in totaal 292 mensen gebeld. Daarvan waren er 201 bereid mee te doen aan het onderzoek: een respons van 69%.

Inwoners van overig Nederland

Er is een aselechte steekproef getrokken van inwoners van overig Nederland binnen een straal van 80 à 100 km van Dordrecht. Het betreft de provincies Zuid-Holland (exclusief Dordrecht en overige Drechtsteden), Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland. Er zijn 610 personen gebeld, waarvan er 392 bereid waren mee te werken: een respons van 64%.

2 Dordtenaren over Dordrecht

Het beeld van Dordrecht bij haar inwoners staat in dit hoofdstuk centraal. 660 Dordtenaren hebben hun mening gegeven over Dordrecht. De meeste Dordtenaren hebben een positief beeld van de stad. Dit beeld heeft zich bovendien de laatste jaren in positieve zin ontwikkeld. Historie en water typeren Dordrecht, aldus de inwoners. Meer hierover leest u in dit hoofdstuk.

2.1 Beeld van de stad

Dordtse inwoners is gevraagd waar zij als eerste aan denken bij Dordrecht. Ze denken dan vooral aan:

- historisch, monumenten (in het bijzonder de Grote Kerk), mooie oude stad (259 keer genoemd)
- woonplaats, thuis (102 keer genoemd)
- gezellig, prettig wonen (90 keer genoemd)
- haven, water (83 keer genoemd)

Een deel van de inwoners denkt bij Dordrecht aan minder positieve dingen. Zij noemen:

- saai / te weinig voorzieningen (uitgaansgelegenheden en winkels) (30 keer genoemd)
- bereikbaarheid binnenstad (pollers, opbrekingen, parkeerbeleid) (27 keer genoemd)
- criminaliteit, veiligheid (12 keer genoemd), probleemwijken (7 keer genoemd)
- overige ervaren problemen (bijv. aanwezigheid allochtonen, achteruitgang, beleid) (30 keer genoemd)

Wat is nu écht kenmerkend voor Dordt? Waarin onderscheidt Dordrecht zich van andere (grote) steden in Nederland? Volgens haar inwoners kenmerkt Dordrecht zich vooral door historie en water. De meest genoemde kenmerken van Dordrecht zijn:

- historisch, monumenten (202 keer genoemd)
- water, havens, eiland (140 keer genoemd)
- klein, dorps, knus (60 keer genoemd)
- evenementen (44 keer genoemd)
- minder aansprekend centrum (34 keer genoemd)
- recreatie, groen (32 keer genoemd)
- slechte bereikbaarheid centrum (20 keer genoemd)

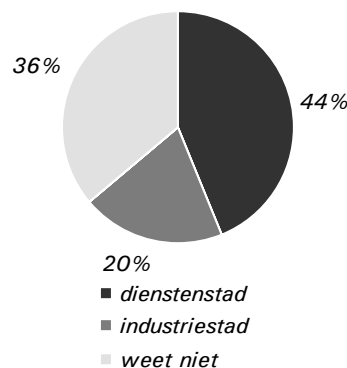
Een stad kan ook een imago hebben gebaseerd op de bedrijfssector die zich er gevestigd heeft. Zo wordt Rotterdam wel aangeduid als "Havenstad", Eindhoven als "ICT-stad" en Delft als "kennisstad". Met welke bedrijfssector associëren Dordtenaren hun stad? Het blijkt dat Dordrecht op dit gebied niet een echt duidelijk imago heeft. Dordtenaren associëren hun stad het vaakst met cultuur en toerisme, gevolgd door scheepvaart, maar ook andere bedrijfssectoren worden genoemd. Het vaakst genoemd zijn:

- kunst en cultuur, toerisme, evenementen (90 keer genoemd)
- haven, scheepvaart (56 keer genoemd)

- diensten, handel (38 keer genoemd)
- industrie, chemie (36 keer genoemd)
- geen specifieke sector, van alles wat (34 keer genoemd)
- Dupont (32 keer genoemd)

Bij de keuze of Dordrecht een dienstestad dan wel een industriestad is, kiest bijna de helft voor dienstestad. Eén op de vijf inwoners vindt Dordrecht meer een industriestad en ruim één op de drie inwoners zegt het niet te weten (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Typering Dordrecht

We hebben ook gevraagd of de inwoners vinden dat Dordrecht veel investeert in de economie. Zo'n een op de zes inwoners (15%) antwoordt hierop bevestigend. Een even groot deel vindt echter dat dit niet veel gebeurt. De meerderheid van 70% staat hier neutraal tegenover.

Dordrecht als oudste stad van Holland

We zagen zojuist al dat Dordrecht vooral geassocieerd wordt met historie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat vrijwel alle Dordtse inwoners (93%) zeggen te weten dat Dordrecht de oudste stad van Holland is. Dit komt overeen met de situatie in 1999. Toen gaf 91% aan te weten dat Dordrecht Holland's oudste stad is. Nieuwe inwoners (korter dan 5 jaar) zijn wat minder vaak op de hoogte van dit feit, maar toch nog 78% weet hier wel vanaf.

Eigenschappen van Dordrecht

Dordtenaren vinden hun stad vooral een mooie stad en een prettige woonplaats. Ook vinden ze dat Dordrecht een aantrekkelijke binnenstad

heeft. Ruim zeven op de tien inwoners onderschrijven deze stellingen. Over andere eigenschappen zijn de meningen wat meer verdeeld. De helft van de inwoners (48%) vindt Dordrecht gezellig, maar bijna één op vijf inwoners (18%) vindt de stad juist ongezellig. Een vijfde van de inwoners vindt Dordrecht veilig, maar is ruim een derde (35%) het daar niet mee eens. Ruim vier op de tien Dordtenaren (44%) vinden dat er **veel** te beleven is. Of er **niets** te beleven valt is dan weer het andere uiterste. Een groter deel van de inwoners (59%) is het hier niet mee eens. Inwoners met een lage opleiding (maximaal MAVO) vinden minder vaak dat er veel te beleven is (34%). Nieuwe inwoners (kortere dan 5 jaar) vinden juist vaker dat er wel veel te beleven is (63%). Zij vinden Dordrecht overigens ook vaker gezellig (70%) dan degenen die hier langer wonen.

Tabel 2.1 Eigenschappen Dordrecht

	positief beeld (% mee eens)	negatief beeld (% oneens)
<i>mooi</i>	89	1
<i>prettig</i>	76	5
<i>aantrekkelijke binnenstad</i>	71	12
<i>niets te beleven*</i>	59	15
<i>gezellig</i>	48	18
<i>veel te beleven</i>	44	19
<i>veilig</i>	19	35

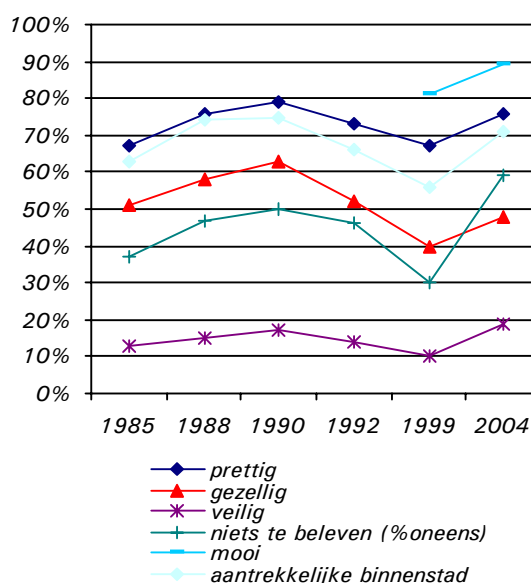
* Deze eigenschap is negatief geformuleerd. Een positief beeld hebben degenen die het hier mee oneens zijn en andersom. N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Ontwikkelingen

Hoe heeft het beeld van Dordrecht bij haar inwoners zich de afgelopen twintig jaar ontwikkeld? In figuur 2.2 is te zien dat het positieve beeld van Dordrecht eind jaren tachtig een stijgende lijn vertoonde. In de jaren negentig werd het beeld geleidelijk minder positief. Anno 2004 is er sprake van een opleving.

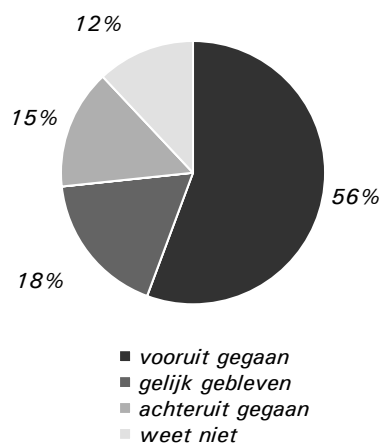
Inwoners vinden met name vaker dat er iets te beleven valt in Dordrecht dan vijf jaar geleden. Was in 1999 30% het oneens met de stelling 'in Dordrecht valt niets te beleven', in 2004 is dat percentage verdubbeld (59%). Ook vinden meer Dordtse inwoners hun stad een prettige woonplaats, gezellig en veilig dan vijf jaar geleden. Blikken we terug tot aan 1985, dan is het aandeel inwoners dat Dordrecht prettig wonen en veilig vindt licht gestegen. Het aandeel Dordtenaren dat hun stad gezellig vindt, ligt op hetzelfde niveau als in 1985.

Figuur 2.2 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht, 1985-2004

Dat het beeld van Dordrecht zich positief ontwikkelt blijkt ook uit het aandeel Dordtse inwoners dat vindt dat Dordrecht de laatste jaren aantrekkelijker is geworden (56%). Volgens 18% is de aantrekkelijkheid van Dordrecht gelijk gebleven en 15% vindt Dordrecht minder aantrekkelijk dan voorheen. Tot slot zegt 12% het niet te weten (figuur 2.3).

Figuur 2.3 Aantrekkelijkheid Dordrecht

Hoe kan Dordrecht (nog) aantrekkelijker gemaakt worden? Volgens de Dordtse inwoners kan dat door:

- toegankelijkheid binnenstad vergroten (geen pollers, betere en goedkopere parkeergelegenheid) (122 keer genoemd)
- meer horecagelegenheden, terrassen (78 keer genoemd)
- beter winkelaanbod (48 keer genoemd)
- veiligheid (42 keer genoemd)

Andere verbeterpunten zijn volgens de inwoners meer groen (30 keer genoemd) en behoud van oude gebouwen (26 keer genoemd).

2.2 Beeld van de binnenstad

Veruit de meeste Dordtse inwoners vinden dat de binnenstad geschikt is voor leuke stadswandelingen en dat er veel bezienswaardigheden zijn (tabel 2.2). Zo'n zes op de tien inwoners vinden dat je in de binnenstad gezellig kunt winkelen. Dat er veel leuke terrassen zijn, beaamt 56% en volgens 42% zijn er veel leuke winkels. Bijna een kwart van de inwoners vindt dat er niet veel leuke winkels zijn. Vooral geboren Dordtenaren zijn hier negatief over (30%), terwijl nieuwe inwoners (korter dan 5 jaar) hier bijna niet negatief over zijn (4%).

Het beeld van de Dordtse binnenstad is de afgelopen vijf jaar op een aantal punten positiever geworden. Het aandeel inwoners dat vindt dat er veel leuke terrassen zijn is duidelijk gestegen ten opzichte van 1999 (van 35 naar 56%). Dit geldt ook voor het aandeel inwoners dat Dordrecht een gezellige winkelstad vindt (van 40 naar 58%). Bovendien is het aandeel inwoners dat niet vindt dat er leuke winkels zijn, gedaald (van 35% naar 23%).

Tabel 2.2 Eigenschappen Dordtse binnenstad, 1999 en 2004

		positief beeld (% mee eens)	negatief beeld (% on- eens)
leuke stadswandelingen	1999	77	1
	2004	86	1
veel bezienswaardigheden	1999	84	2
	2004	86	2
gezellig winkelen	1999	40	30
	2004	58	16
veel leuke terrassen	1999	35	36
	2004	56	14
veel leuke winkels	1999	34	35
	2004	42	23

N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Welke winkels zouden er bij moeten komen om de Dordtse binnenstad aantrekkelijker te maken om te winkelen? Volgens de inwoners zijn dat vooral:

- speciaalzaken, aparte winkeltjes (158 keer genoemd)
 - kledingwinkels (102 keer genoemd)
 - groot warenhuis (82 keer genoemd)
- Verder noemen sommige respondenten kwaliteitswinkels, meubelzaken/ woonaccessoires en horecagelegenheden.

2.3 Beeld van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en -activiteiten

We hebben de Dordtse inwoners naar hun mening gevraagd over het voorzieningenaanbod in Dordrecht. Zij vinden vooral dat Dordrecht leuke evenementen en een ruim aanbod aan recreatiemogelijkheden heeft (tabel 2.3). Verder vindt de meerderheid dat er mooie musea, leuke stadsparken, sportvoorzieningen en cultuurvoorzieningen zijn. Over de uitgaansmogelijkheden zijn de Dordtse inwoners het minst positief. Ruim vier op de tien inwoners vinden dat je in Dordrecht niet gezellig kunt uitgaan. Slechts 11% vindt dat Dordrecht wel een gezellige uitgaansstad is. Onder de nieuwe inwoners (korter dan 5 jaar) ligt dit percentage met 24% een stuk hoger.

Het beeld van de Dordtenaren over het voorzieningenaanbod is tussen 1999 en 2004 redelijk stabiel gebleven. Het aandeel inwoners dat vindt dat Dordrecht leuke evenementen heeft is echter behoorlijk gestegen sinds 1999 (van 61% naar 84%). Ook vinden Dordtenaren nu vaker dat er mooie musea zijn dan vijf jaar terug (van 61% naar 71%). Tot slot is het aandeel inwoners dat zegt dat je in Dordrecht 's avonds niet gezellig kunt uitgaan licht gedaald (van 54% naar 43%).

We hebben de inwoners ook gevraagd of zij vinden dat Dordrecht veel investeert in regionale voorzieningen (op allerlei gebied). Drie op de tien (30%) zijn het hiermee eens en een groot deel (61%) staat hier neutraal tegenover. Een op de tien (9%) vindt dat Dordrecht hierin niet veel investeert.

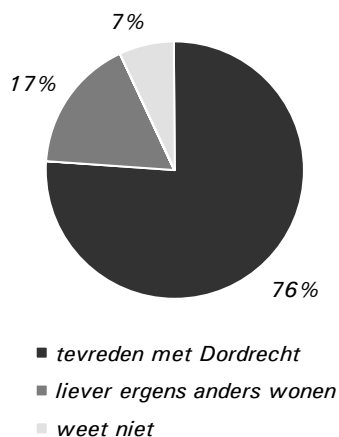
Tabel 2.3 Eigenschappen voorzieningen Dordrecht, 1999 en 2004

		positief beeld (% mee eens)	negatief beeld (% on- eens)
leuke evenementen	1999	61	6
	2004	84	1
ruim en gevarieerd aanbod recreatie- mogelijkheden	1999	80	4
	2004	82	3
leuke / mooie mu- sea	1999	61	7
	2004	71	2
leuke stadsparken	1999	66	8
	2004	69	7
ruim en gevarieerd aanbod sportvoor- zieningen	1999	69	4
	2004	65	2
veel mogelijkheden cultuur	1999	47	16
	2004	55	12
veel mogelijkheden uit eten / drinken	1999	41	23
	2004	47	20
's avonds gezellig uitgaan	1999	9	54
	2004	11	43

2.4 Beeld van de stad als woonplaats

Hoe bevalt Dordrecht als woonplaats? Driekwart van de inwoners blijkt tevreden met Dordrecht (figuur 2.4). Dit heeft voor een groot deel te maken met de aanwezigheid van familie, vrienden en werk. Daarentegen zou 17% van de Dordtenaren liever ergens anders wonen. Deze inwoners geven veelal aan liever in een rustigere, kleinere plaats / op het platteland te willen wonen. Tot slot wil een aantal inwoners elders wonen, waar de huizen goedkoper zijn en waar het gezelliger is.

Figuur 2.4 Tevredenheid met Dordrecht als woonplaats

Dordrecht is voor veel inwoners dus een prettige woonplaats. De stad is in de ogen van het grootste deel van de bevolking ook net zo'n aantrekkelijke (48%) of zelfs een aantrekkelijker (26%) woonplaats dan andere grote steden in Nederland. Een kleine minderheid (13%) vindt Dordrecht juist minder aantrekkelijk. Dit laatste komt overeen met de omvang van de groep die vindt dat Dordrecht niet veel investeert in de aantrekkelijkheid van het woonklimaat. Een derde (34%) vindt juist van wel en de helft staat er neutraal tegenover (51%).

Tabel 2.4 Aantrekkelijkheid van Dordrecht als woonplaats vergeleken met andere grote steden

	% Dordt aantrekke- lijker	% gelijk	% Dordt minder aantrek- kelijk	% weet niet
2004	26	48	13	14

Hoe is het in de ogen van de Dordtenaren nu gesteld met het woningaanbod? Daarover lopen de meningen nogal uiteen (tabel 2.5). Ruim een derde (36%) vindt dat Dordrecht over een ruim en gevarieerd woningaanbod beschikt, maar volgens 22% is dit niet het geval. Ten opzichte van vijf jaar geleden is het beeld over het woningaanbod duidelijk minder positief.

Tabel 2.5 Mening over woningaanbod Dordrecht, 1999 en 2004

		% mee eens	% neu- traal	% on- eens
ruim en geva- rieerd aanbod woningen	1999	48	36	16
	2004	36	42	22

2.5 Enthousiasme, ambassadeurschap en gastvrijheid

Veel Dordtenaren vervullen een rol als 'ambassadeur' van de stad. Volgens driekwart van de respondenten promoten zij Dordrecht wel eens bij familie en vrienden. Zes op de tien (61%) vinden het leuk om bekenden de binnenstad te laten zien. En 62% zegt Dordrecht ook inderdaad wel eens te bezoeken samen met familie of vrienden. Een kwart vertelt echter zelden of nooit aan familie en vrienden hoe leuk Dordrecht is en 38% brengt evenmin een bezoek aan Dordrecht samen met familie of vrienden (tabel 2.6). Nieuwe inwoners bezoeken vaker (81%) de stad samen met bekenden dan andere inwoners.

Het ambassadeurschap wordt in 2004 vaker vervuld dan in 1999. Er is een toename te zien in zowel het aandeel Dordtenaren dat wel eens vertelt over Dordrecht (van 61% naar 74%) als het aandeel dat samen met bekenden de binnenstad bezoekt (van 43% naar 62%).

Tabel 2.6 Enthousiasme over en ambassadeurschap van Dordrecht, 1999 en 2004

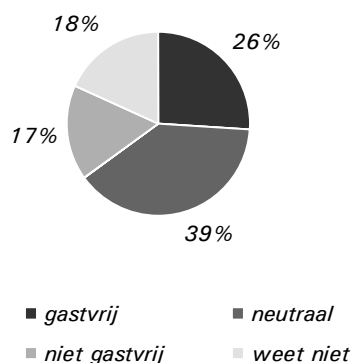
		% eens	% neutraal	% oneens
leuk om binnenstad te laten zien	1999	47	38	16
	2004	61	31	9

		% regelmatig	% af en toe	% zelden of nooit
vertellen over Dordrecht	1999	17	44	39
	2004	24	50	26
samen (binnen) stad bezoeken	1999	10	33	57
	2004	12	50	38

Over de gastvrijheid van Dordrecht lopen de meningen uiteen. Een kwart van de Dordtenaren vindt Dordrecht gastvrij voor bezoekers. Volgens 17% is de stad niet gastvrij. Vier op de tien inwoners heeft een neutrale houding over de gastvrijheid van Dordrecht en 18% zegt het niet te weten (figuur 2.5). Nieuwe inwoners hebben een positiever beeld over de gastvrijheid dan degenen die al langer in Dordrecht wonen; 42% van hen vindt Dordrecht gastvrij.

Een deel van de respondenten geeft aan dat Dordtenaren niet zo vriendelijk, gesloten of stug zijn. De gastvrijheid van Dordrecht kan volgens sommige respondenten verbeterd worden door een beter winkel- en horeca aanbod. Anderen vinden dat de binnenstad beter bereikbaar moet zijn / dat er minder parkeerproblemen moeten zijn.

Figuur 2.5 Gastvrijheid Dordrecht voor bezoekers

2.6 Dordrecht in vergelijking met andere steden

Wat is het beeld van Dordrecht in vergelijking met andere grote steden?

Wanneer inwoners van Dordrecht hun stad op een aantal punten vergelijken met andere grote steden in Nederland, dan verschilt Dordrecht volgens zo'n 40% tot 65% van de inwoners niet (tabel 2.7). Ruim een kwart van de Dordtse inwoners vindt hun stad mooier en aantrekkelijker dan andere grote steden. Maar volgens vier op de tien inwoners brengt Dordrecht het er slechter vanaf als het gaat om gezelligheid en leuk winkelen. Jongere inwoners (18 t/m 34 jaar) vinden vaker (53%) dan de rest dat ze in Dordrecht minder leuk kunnen winkelen dan in andere grote steden. Eén op de vijf Dordtenaren vindt tot slot de veiligheid in Dordrecht minder dan in andere grote steden.

Ten opzichte van vijf jaar geleden vindt de Dordtse bevolking vaker dat Dordrecht mooier is dan andere grote steden (van 17% naar 27%). Verder is het aandeel inwoners dat Dordrecht minder vindt dan andere steden wat betreft gezelligheid (van 52% naar 42%) en leuk winkelen (van 55% naar 43%) gedaald.

Tabel 2.7 Dordrecht in vergelijking met andere grote steden, 1999 en 2004

		% beter	% gelijk	% slechter	% geen mening
mooi	1999	17	48	16	19
	2004	27	55	8	10
aantrekkelijke woonplaats	1999	-	-	-	-
	2004	26	48	13	14
veilig	1999	5	64	19	12
	2004	11	59	20	10
gezellig	1999	6	28	52	15
	2004	8	39	42	11
leuk winkelen	1999	3	29	55	13
	2004	4	44	43	9

Wat maakt Dordrecht meer of minder aantrekkelijk dan andere grote steden? We hebben het de Dordtenaren gevraagd. Een groot deel geeft aan dat elke stad positieve en negatieve kanten

heeft en dat dit in Dordrecht niet anders is. Voordelen van Dordrecht die vaak genoemd worden zijn centrale ligging, rustig, groen en betaalbare huizenprijzen.

3 Inwoners overige Drechtsteden over Dordrecht

In dit hoofdstuk vindt u een beschrijving van het imago van Dordrecht volgens de inwoners van de overige Drechtsteden. Dit imago is op veel aspecten de laatste jaren positief ontwikkeld of op z'n minst gelijk gebleven. Op sommige punten is het beeld van Dordrecht onder de Drechtstedelingen zelfs positiever dan onder de Dordtenaren zelf. Het tegenovergestelde komt echter ook voor. De meerderheid zou echter niet in Dordrecht willen wonen. De details hierover leest u in dit hoofdstuk.

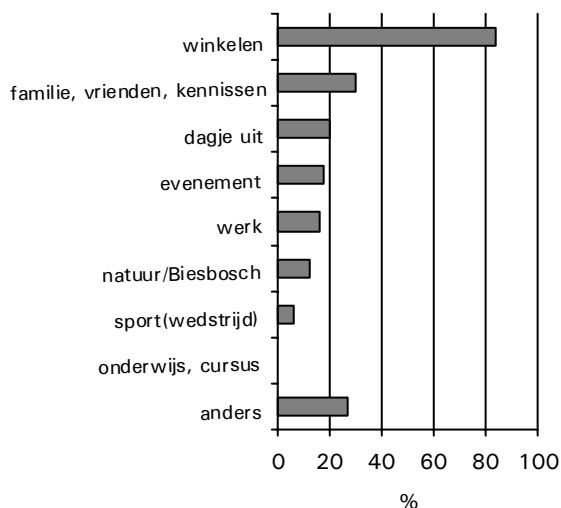
3.1 Bezoek aan Dordrecht en bezoekmotieven

Bezoekfrequentie en doelen van bezoek

Verreweg de meeste inwoners van de Drechtsteden bezoeken Dordrecht wel eens. Een op de tien (9%) doet dit zelden of nooit. Dit verschilt niet noemenswaardig van afgelopen jaren.

Winkelen is het meest genoemde doel van een bezoek aan Dordrecht voor de inwoners van de Drechtsteden; 84% komt hiervoor wel eens naar Dordrecht. Verder komen drie op de tien Drechtstedelingen (30%) wel eens naar Dordrecht om familie, vrienden of kennissen te bezoeken. Twee op de tien Drechtstedelingen (20%) komt er voor een dagje uit/(binnen)stad bekijken en 18% om een evenement te bezoeken. De natuur/Biesbosch trekt 12% van de Drechtstedelingen naar Dordrecht toe. Sport(wedstrijden) en onderwijs/cursussen zijn voor minder dan 10% van de Drechtstedelingen redenen om Dordrecht te bezoeken. Tot slot heeft ruim een kwart een reden die in de categorie "anders" valt. In deze categorie komt een bezoek aan het ziekenhuis vaak voor en verder diverse redenen die elk slechts door enkele respondenten genoemd zijn (figuur 3.1). Dit beeld komt overeen met voorgaande jaren.

Figuur 3.1 Doelen van een bezoek aan Dordrecht

3.2 Beeld van de stad

Eerste associaties bij Dordrecht

Wat is het eerste dat bij de Drechtstedelingen opkomt als zij denken aan Dordrecht? 2% wist geen antwoord op deze vraag. De vier meest genoemde dingen onder de overige 197 respondenten zijn:

- historisch, monumenten (in het bijzonder de Grote Kerk), mooie oude stad (50 keer genoemd)
- (leuk) winkelen (35 keer genoemd)
- geboortestad (15 keer genoemd)
- slecht bereikbaar/parkeerproblemen (15 keer genoemd)

Wat is nu echt kenmerkend voor Dordrecht? Waarin onderscheidt Dordrecht zich van andere steden in Nederland? Drie op de tien respondenten (29%) wisten geen antwoord op deze vraag. De overige 143 respondenten noemen vooral de volgende specifieke eigenschappen van Dordrecht:

- historisch, monumenten (in het bijzonder de Grote Kerk), oude gevels (61 keer genoemd)
- water, havens, eiland (27 keer genoemd)
- klein, dorps, knus, rustig (15 keer genoemd)
- slechte bereikbaarheid binnenstad (8 keer genoemd)
- minder aansprekend centrum (7 keer genoemd)

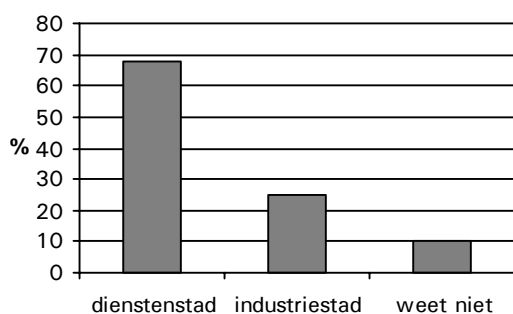
Met welke bedrijfssector associëren inwoners van de Drechtsteden Dordrecht? Ruim de helft (55%) blijft hierop het antwoord schuldig. De overige 90 respondenten noemen vooral de volgende bedrijfssectoren:

- haven, scheepsvaart (33 keer genoemd)
- diensten, handel, winkels/winkelen (16 keer genoemd)
- industrie, chemie (12 keer genoemd)
- kunst, cultuur, toerisme (11 keer genoemd)
- Dupont (8 keer genoemd)
- Lips sloten (5 keer genoemd)

Vergeleken met de Dordtenaren zelf associëren Drechtstedelingen Dordrecht minder vaak met kunst, cultuur, toerisme en evenementen. Onder Dordtenaren is dit de meest genoemde bedrijfssector, terwijl deze bij de Drechtstedelingen pas op de 4^e plaats staat. Verder komt het beeld aardig overeen met dat van de Dordtenaren.

Wanneer je Drechtstedelingen expliciet vraagt of ze Dordrecht zien als dienstestad of industriestad, dan blijkt dat de meerderheid (68%) Dordrecht als een dienstestad beschouwt.

Figuur 3.2 Dordrecht: een dienstestad of industriestad?*

* percentages tellen op tot meer dan 100% omdat sommige respondenten Dordrecht zowel als dienstestad als industriestad zien

We hebben ook gevraagd of Dordrecht veel investeert in economie. Veel Drechtstedelingen hebben hier geen idee van (62%). Volgens een kwart (24%) investeert Dordrecht hier inderdaad veel in; 6% vindt juist van niet. De rest (12%) staat hier neutraal tegenover.

Dordrecht de oudste stad van Holland?

Ruim twee derde deel van de inwoners van de Drechtsteden (68%) zegt te weten dat Dordrecht de oudste stad van Holland is. Dit verschilt niet noemenswaardig van de situatie in 1999, toen 66% aangaf hiervan op de hoogte te zijn.

Eigenschappen van Dordrecht

Inwoners van de Drechtsteden vinden over het algemeen dat Dordrecht een aantrekkelijke binnenstad heeft (85%) en dat het een mooie (78%) stad is. Zes op de tien Drechtstedelingen (61%) vinden Dordrecht gezellig, maar 16% is het hier juist niet mee eens. Verder vindt bijna de helft van de Drechtstedelingen (47%) dat er in Dordrecht veel te beleven is en is twee derde

(64%) het niet eens met de stelling dat er niets te beleven zou zijn. Van de veiligheid van Dordrecht zijn de Drechtstedelingen minder overtuigd; 17% vindt Dordrecht veilig (tabel 3.1).

De jongere inwoners van de Drechtsteden (18 t/m 34 jaar) vinden vaker dat er in Dordrecht niets te beleven valt (23%) dan de overige inwoners. 55-plussers hebben hier vaker geen mening over. Verder vinden inwoners van een gemeente die dichtbij Dordrecht ligt (Papendrecht, Zwijndrecht, 's Gravendeel) vaker dat er in Dordrecht niets te beleven is (18%) dan inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten.

Tabel 3.1 Eigenschappen van Dordrecht

	% mee eens	% on-eens	% weet niet
aantrekkelijke binnenstad	85	5	2
mooi	78	5	1
niets te beleven*	64	12	9
gezellig	61	16	3
veel te beleven	47	10	8
veilig	17	47	11

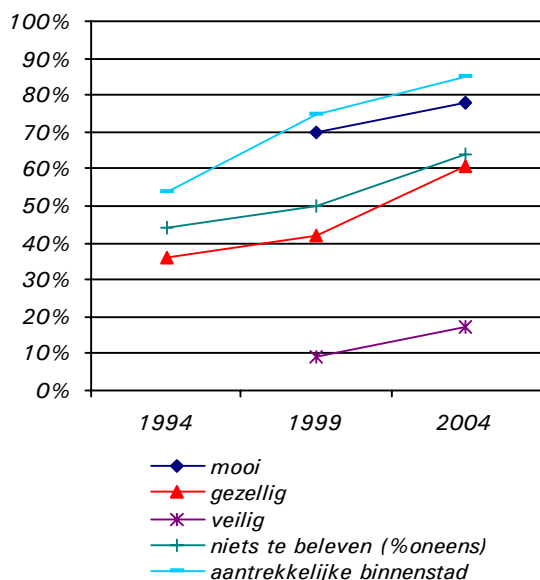
* Deze eigenschap is negatief geformuleerd. Een positief beeld hebben degenen die het hier mee oneens zijn. N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Wanneer we dit beeld van de Drechtstedelingen vergelijken met dat van de Dordtenaren, dan zijn de Drechtstedelingen positiever over de aantrekkelijkheid van de binnenstad en over de gezelligheid. Zij vinden Dordrecht echter minder vaak dan de Dordtenaren zelf een mooie en veilige stad.

Ontwikkelingen

Het positieve beeld van Dordrecht is onder de Drechtstedelingen de laatste jaren toegenomen. Op alle gevraagde aspecten is een stijgende lijn te zien. Vergeleken met 1999 is in het bijzonder het beeld over de gezelligheid van Dordrecht veel positiever geworden (van 42% in 1999 naar 61% in 2004). Wanneer we terugkijken tot 1994 is in het bijzonder het beeld over de aantrekkelijkheid van de binnenstad flink verbeterd (van 54% in 1994 naar 85% in 2004) (zie figuur 3.3).

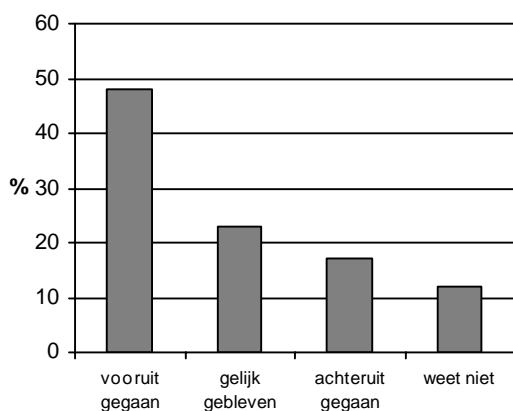
Figuur 3.3 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht 1994-2004

Aantrekkelijkheid van Dordrecht in het algemeen

We hebben de Drechtstedelingen ook gevraagd hoe zij zelf vinden dat de aantrekkelijkheid van Dordrecht zich de laatste jaren heeft ontwikkeld. Volgens de helft van de Drechtstedelingen (48%) is Dordrecht de laatste jaren aantrekkelijker geworden. Volgens een kwart (23%) is de aantrekkelijkheid niet veranderd. Een op de zes Drechtstedelingen (17%) vindt echter dat Dordrecht minder aantrekkelijk is geworden (figuur 3.4).

Figuur 3.4 Hoe heeft de aantrekkelijkheid van Dordrecht zich ontwikkeld?

We hebben de respondenten ook gevraagd hoe de aantrekkelijkheid van Dordrecht (nog) meer vergroot kan worden. De helft (49%) van de respondenten wist hier geen antwoord op. De 102 respondenten die wel een antwoord geven, denken vooral aan volgende maatregelen:

- verbeteren van de bereikbaarheid van de binnenstad/pollers weghalen/bewegwijzering in de stad verbeteren (29 keer genoemd)
- veiligheid verbeteren (24 keer genoemd)
- parkeerproblemen oplossen (13 keer genoemd)
- het uiterlijk van de (oude) gebouwen opknappen/leegstand voorkómen (12 keer genoemd)
- meer uitgaansgelegenheden (7 keer genoemd)
- leukere winkels (6 keer genoemd)

3.3 Beeld van de binnenstad

Eigenschappen Dordtse binnenstad

De Drechtstedelingen zijn tegenwoordig positiever over de Dordtse binnenstad dan in 1999. Meer regiobewoners vinden tegenwoordig dat de Dordtse binnenstad aantrekkelijk is, dat het er gezellig winkelen is, dat er veel leuke winkels zijn en dat er veel leuke terrassen zijn. Het oordeel over de hoeveelheid bezienswaardigheden en de leuke stadswandelingen is nog hetzelfde als in 1999 (zie tabel 3.2).

De meeste Drechtstedelingen vinden tegenwoordig dat de Dordtse binnenstad aantrekkelijk is (85%), dat er veel bezienswaardigheden zijn (84%) en dat je er gezellig kunt winkelen (83%). Bijna een kwart (74%) vindt dan ook dat er veel leuke winkels zijn. Echter 12% is het met dit laatste juist niet eens.

Een op de vijf regiobewoners (20%) weet niet of je in de Dordtse binnenstad leuke stadswandelingen kunt maken. Zeven op de tien (69%) vinden dat je er leuke stadswandelingen kunt maken. Twee derde van de Drechtstedelingen (66%) vindt dat er veel leuke terrassen zijn. Bij 55-plussers heerst hierover relatief veel onbekendheid (21%).

Een op de zes Drechtstedelingen (15%) vindt het winkelen in Dordrecht tegenwoordig leuker dan in andere grote steden en de helft (52%) vindt het net zo leuk als elders. Bijna een kwart (23%) vindt het in Dordrecht echter minder leuk. Tabel 3.3 lijkt te suggereren dat het beeld over winkelen in Dordrecht positiever is geworden vergeleken met 1999, dit verschil is echter niet significant.

Tabel 3.2 Ontwikkeling beeld Dordtse binnenstad

	1999/ 2004	positief beeld (% eens)	negatief beeld (% oneens)	onbekendheid (% weet niet)
aantrekkelijke binnenstad	1999	75	12	4
	2004	85	5	2
veel bezienswaardigheden	1999	78	2	10
	2004	84	3	6
gezellig winkelen	1999	60	15	10
	2004	83	7	2
veel leuke winkels	1999	57	15	10
	2004	73	12	2
leuke stadswandelingen	1999	61	1	23
	2004	69	3	20
veel leuke terrassen	1999	40	24	17
	2004	66	8	11

N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Tabel 3.3 Winkelen in de Dordtse binnenstad in vergelijking met andere grote steden (1999, 2004)

	% Dordt leuker	% gelijk	% Dordt minder leuk	% weet niet
1999	10	42	26	23
2004	15	52	23	11

Wanneer we de inwoners van de Drechtsteden vragen welke winkels er bij moeten komen om nog leuker te kunnen winkelen blijft een groot deel het antwoord verschuldigd (59%). Daarnaast zegt een aantal (13%) expliciet dat er al genoeg winkels zijn en dat het zo goed is. Onder de 56 respondenten die wel wat noemen, springen vooral de volgende soorten winkels naar voren:

- kledingwinkels (18 keer genoemd)
- speciaalzaken, aparte winkeltjes (16 keer genoemd)

3.4 Beeld van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen of –activiteiten

Drechtstedelingen zijn tegenwoordig beter op de hoogte van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen en –activiteiten dan in 1999. Het aandeel regiobewoners dat over deze aspecten geen mening heeft is gedaald ten gunste van het aandeel met een positief beeld. Het beeld is met name positiever geworden wat betreft de mogelijkheden om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken en de mogelijkheden om van cultuur te genieten (o.a. film, theater, toneel en muziek) (zie tabel 3.4).

De Drechtstedelingen vinden anno 2004 vooral dat Dordrecht leuke evenementen heeft (70%) en dat er veel mogelijkheden zijn om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken (68%). Verder vinden ongeveer zes op de tien Drechtstedelingen dat Dordrecht een ruim en gevarieerd aanbod heeft aan recreatiemogelijkheden (o.a. fiets- en wandelpaden, watersport, jachthavens) (63%), dat er veel mogelijkheden zijn om van cultuur te genieten (o.a. film, theater, toneel en muziek) (60%) en dat er leuke musea zijn (59%).

Minder te spreken zijn ze over de mogelijkheden om 's avonds gezellig uit te gaan in Dordrecht. Een kwart (23%) vindt dat Dordrecht die mogelijkheden wel heeft, maar ook een kwart (26%) vindt juist van niet. Met het aanbod van sportvoorzieningen in Dordrecht zijn veel Drechtstedelingen onbekend (58%) (zie tabel 3.4).

Bij 55-plussers heerst meer onbekendheid dan bij andere inwoners over de mogelijkheden om van cultuur te genieten (22%) en om 's avonds gezellig uit te gaan (51%). Eerder zagen we al dat 55-plussers ook relatief vaak niet weten of er in Dordrecht veel te beleven is en of er veel leuke terrassen zijn.

We hebben ook gevraagd of Dordrecht veel investeert in regionale voorzieningen (op allerlei gebied). Vier op de tien regiobewoners (42%) zijn het hiermee eens en een op de tien (9%) staat hier neutraal tegenover. Een groot deel (46%) heeft hier echter geen idee van.

Tabel 3.4 Ontwikkeling beeld over voorzieningenniveau Dordrecht

	1999/ 2004	positief beeld (% eens)	negatief beeld (% oneens)	onbekendheid (% weet niet)
leuke evenementen	1999	60	4	22
	2004	70	4	12
veel mogelijkheden uit eten/drinken	1999	49	10	21
	2004	68	5	11
ruim/gevarieerd aanbod recreatie	1999	-	-	-
	2004	63	3	22
veel mogelijkheden cultuur	1999	36	10	31
	2004	60	8	13
leuke musea	1999	46	3	35
	2004	59	1	21
leuke stadsparken	1999	-	-	-
	2004	46	5	31
ruim/gevarieerd aanbod sportvoorzieningen	1999	-	-	-
	2004	24	2	58
gezellig uitgaan	1999	13	26	41
	2004	23	26	32

N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

3.5 Bekendheid met en bezoek aan enkele Dordtse evenementen

De bekendheid van de Dordtse evenementen (die zowel deze meting als vorige meting in het onderzoek zijn meegenomen) is toegenomen. Vooral de Dordtse Boekenmarkt heeft veel aan bekendheid gewonnen (van 30% naar 69%). Dordt in Stoom is momenteel bij vrijwel alle inwoners van de Drechtsteden (96%) bekend. Drie kwart van de Drechtstedelingen (75%) heeft wel eens gehoord van Dordt Monumenteel en de Kerstmarkt. Het Sinterklaashuis geniet de minste bekendheid; 56% weet van het bestaan af.

Hebben de regiobewoners ook een bezoek gebracht aan de Dordtse evenementen? Wat dit betreft is Dordt in Stoom de absolute topper. De helft van de Drechtstedelingen (51%) is hier wel eens naar toe geweest. Verder hebben bijna vier op de tien inwoners van de Drechtsteden (38%) de Kerstmarkt en een kwart (25%) Dordt Monumenteel bezocht. Het Wantijpop/Rainbowfestival (13%) en het Sinterklaashuis (8%) trokken minder bezoekers uit de Drechtsteden.

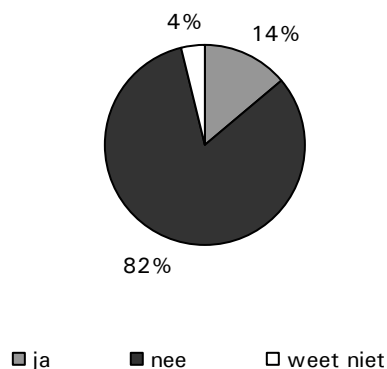
Tabel 3.5 Bekendheid met en bezoek aan Dordtse evenementen

	% bekend		% ooit bezocht
	1999	2004	2004
Dordt in Stoom	85	96	51
Dordt Monumenteel	66	75	25
de Kerstmarkt	-	75	38
de Dordtse Boekenmarkt	30	69	20
Wantijpop/Rainbowfestival	51	66	13
het Sinterklaashuis	-	56	8

3.6 Beeld van de stad als woonplaats

De meeste Drechtstedelingen zien Dordrecht niet als mogelijke nieuwe woonplaats; acht op de tien (82%) zouden niet (weer) in Dordrecht willen wonen (zie figuur 3.5). Hierbij maakt het geen verschil of men al wel eens eerder in Dordrecht heeft gewoond of niet.

Figuur 3.5 Zou u (weer) in Dordrecht willen wonen?

Drechtstedelingen die niet in Dordrecht zouden willen wonen, hebben hiervoor vooral de volgende redenen:

- ze wonen liever in een kleinere plaats/dorp (48 keer genoemd)
- ze zijn zeer tevreden met hun huidige woonplaats en willen daar niet weg (37 keer genoemd)
- ze vinden Dordrecht te druk (27 keer genoemd)
- ze vinden Dordrecht niet aantrekkelijk (13 keer genoemd)

Wanneer Dordrecht vergeleken wordt met andere (grote) steden in Nederland, denken vier op de tien Drechtstedelingen (41%) dat Dordrecht als woonplaats even aantrekkelijk is als andere (grote) steden in Nederland. Elke stad heeft z'n positieve en negatieve punten en dat is in Dordrecht niet anders. Echter 30% denkt dat Dordrecht minder aantrekkelijk is. Men vindt Dordrecht te druk, met te veel probleemwijken en criminaliteit. Een groep van 13% schat Dordrecht juist aantrekkelijker in dan andere steden (tabel 3.6). Deze personen zien vooral als voordeel van Dordrecht dat het kleiner/knusser is dan andere grote steden en dat er veel gebouwd wordt en er mooie nieuwbouwwijken zijn. Jongere inwoners (18 t/m 34 jaar) vinden Dordrecht vaker dan de rest een minder aantrekkelijke woonplaats dan andere grote steden (48%).

Tabel 3.6 De aantrekkelijkheid van Dordrecht als woonplaats in vergelijking met andere grote steden

	% Dordt aantrekkelijker	% gelijk	% Dordt minder aantrekkelijk	% weet niet
2004	13	41	30	17

Veel inwoners van de Drechtsteden hebben geen idee van het woningaanbod in Dordrecht; de helft (50%) heeft hier geen mening over. Toch is een derde deel van de Drechtstedelingen (33%) van mening dat Dordrecht een ruim en gevarieerd woningaanbod heeft. Slechts 6% is overtuigd van het tegendeel. Eenzelfde beeld komt naar voren wanneer we vragen of Dordrecht veel investeert in een aantrekkelijk woonklimaat (zie tabel 3.7).

Tabel 3.7 Mening over het woningaanbod in Dordrecht

	% eens	% neutraal	% oneens	% weet niet
woningaanbod ruim en gevarieerd	33	12	6	50
Dordt investeert veel in woonklimaat	24	12	6	58

3.7 Ambassadeurschap en gastvrijheid

Drechtstedelingen zijn enthousiaster geworden over een bezoek aan Dordrecht. Tegenwoordig gaat ongeveer de helft (54%) graag naar Dordrecht en ook ongeveer de helft (47%) vindt het leuk om de Dordtse binnenstad te laten zien aan bekenden. In 1999 lagen deze percentages een stuk lager.

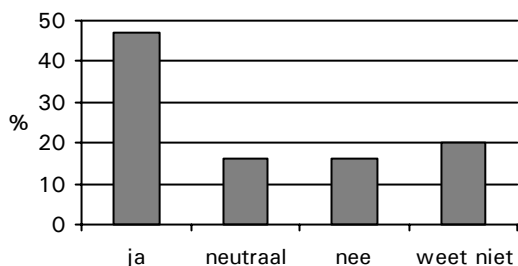
In de praktijk is het ambassadeursschap echter niet noemenswaardig veranderd. Nog steeds vertellen zo'n vier op de tien Drechtstedelingen (43%) af en toe of regelmatig aan kennissen, vrienden of familie over Dordrecht. En nog steeds bezoekt een derde deel (33%) Dordrecht af en toe of regelmatig samen met kennissen, vrienden of familie (zie tabel 3.8).

Iets minder dan de helft van de Drechtstedelingen (47%) vindt Dordrecht een gastvrije stad. Een op de vijf heeft hier geen mening over (20%). Een op de zes (16%) vindt Dordrecht juist niet gastvrij (figuur 3.6). Het beeld over de gastvrijheid is hiermee positiever onder de Drechtstedelingen (de gasten) dan onder de Dordtenaren zelf (de gastheren en gastvrouwen). Dordtenaren schatten de eigen gastvrijheid slechter in dan het wordt waargenomen door anderen.

Tabel 3.8 Enthousiasme over en ambassadeurschap van Dordrecht

	1999/2004	% eens	% neutraal	% oneens	% weet niet
ik ga graag naar Dordt	1999	38	31	27	4
	2004	54	27	19	1
leuk om Dordtse binnenstad te laten zien	1999	32	25	29	15
	2004	47	21	23	10
	1999/2004	% regelmatig	% af en toe	% zelden of nooit	
vertellen over Dordrecht	1999	12	25	63	-
	2004	11	32	58	-
samen (binnen)stad bezoeken	1999	10	19	71	-
	2004	4	29	67	-

Figuur 3.6 Gastvrijheid van Dordrecht

Drechtstedelingen die Dordrecht niet gastvrij vinden, geven hierbij met name de volgende uitleg:

- de binnenstad is slecht bereikbaar/ parkeerproblemen (13 keer genoemd; 43%)
- er heerst geen fijne sfeer (6 keer genoemd; 20%)
- Brabantse steden zijn gastvrijer (4 keer genoemd; 13%)

Drechtstedelingen die Dordrecht wel gastvrij vinden, motiveren dit met name als volgt:

- vriendelijke mensen/je wordt vriendelijk geholpen in winkels en horeca (19 keer genoemd; 21%)
- Dordt doet d'r best om het aantrekkelijk te maken, o.a. door evenementen te organiseren en door wat aan de veiligheid te doen (11 keer genoemd; 12%)
- er zijn veel terrasjes en horeca (9 keer genoemd; 10%)
- de binnenstad is goed bereikbaar (o.a. over het water) (8 keer genoemd; 9%)

3.8 Dordrecht in vergelijking met andere steden

Wanneer inwoners van de Drechtsteden Dordrecht op een aantal punten vergelijken met andere (grote) steden in Nederland, dan vindt tussen de 40% en de 60% dat Dordrecht niet verschilt van de andere steden. Het aandeel

Drechtstedelingen dat andere steden beter vindt dan Dordrecht is het grootst voor de aantrekkelijkheid als woonplaats (30%) en het kleinst voor het mooi vinden van de stad (16%) (zie tabel 3.9). Jongere inwoners (18 t/m 34 jaar) vinden Dordrecht vaker dan de rest een minder aantrekkelijke woonplaats (48%) en minder leuk om te winkelen (41%) dan de overige inwoners.

Vergeleken met 1999 heerst er onder de Drechtstedelingen minder onbekendheid over het winkelen en de gezelligheid in Dordrecht. Het percentage dat hier geen mening over heeft is gedaald, wat met name ten gunste komt van het percentage dat Dordrecht nu gelijk inschat als andere (grote) steden. Het oordeel over de eigenschap "mooi" is vrijwel gelijk aan 1999. De eigenschappen "veilig" en "aantrekkelijke woonplaats" zijn in 1999 niet aan de respondenten voorgelegd (tabel 3.9).

Op het punt van de vergelijking met andere (grote) steden in Nederland, zijn Drechtstedelingen positiever over de gezelligheid en het leuk kunnen winkelen in Dordrecht dan de Dordtse bevolking zelf. Ze vinden Dordrecht echter minder vaak dan de Dordtenaren zelf een mooie stad en een aantrekkelijke woonplaats.

Tabel 3.9 Dordrecht in vergelijking met andere steden

	1999/ 2004	% Dordt beter	% ge- lijk	% Dordt slech- ter	% weet niet
<i>mooi</i>	1999	18	44	16	22
	2004	17	52	16	16
<i>winkelen</i>	1999	10	42	26	23
	2004	15	52	23	11
<i>gezellig</i>	1999	11	36	28	25
	2004	13	50	22	15
<i>aantrekke- lijke woon- plaats</i>	1999	-	-	-	-
	2004	13	41	30	17
<i>veilig</i>	1999	-	-	-	-
	2004	7	59	20	14

4 Inwoners van overig Nederland over Dordrecht

In dit hoofdstuk vindt u een beschrijving van het imago van Dordrecht volgens de inwoners van overig Nederland. Dit betreft alleen inwoners uit de provincies die op een afstand van maximaal 80 à 100 km van Dordrecht af liggen. Deze afstand beschouwen we als het maximum voor een dagtocht naar Dordrecht. Het betreft de provincies Zuid-Holland (exclusief inwoners van de Drechtsteden), Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Zeeland. In totaal is bij 392 respondenten een telefonische enquête afgenomen. We hebben meer vragen gesteld aan respondenten die Dordrecht wel eens bezocht hebben dan aan respondenten die nog nooit in Dordrecht geweest zijn, omdat deze laatste groep een minder goed/uitgebreid beeld van Dordrecht zal hebben.

4.1 Bezoek aan Dordrecht en bezoekmotieven

Dordrecht ooit bezocht?

Het aandeel inwoners van Nederland dat Dordrecht bezocht heeft is in de loop der jaren redelijk stabiel gebleven. Anno 2004 heeft een derde (34%) Dordrecht ooit bezocht. Ook wanneer we het bezoekerspercentage per provincie bekijken, is het beeld vrij stabiel. Alleen het bezoekerspercentage van de provincies Gelderland/Utrecht ligt anno 2004 lager dan voorgaande jaren.

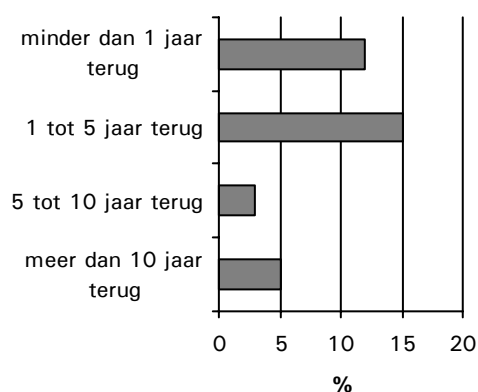
Tabel 4.1 Dordrecht ooit bezocht (alle respondenten)

	1990	1994	1999	2004
Zuid-Holland ¹⁾	49	53	49	50
Noord-Holland	15	29	30	28
Gelderland/Utrecht	33	31	30	19
Noord-Brabant/Zeeland	32	39	30	38
totaal	33	39	35	34

1) Zuid-Holland, exclusief Drechtsteden

Een op de acht inwoners van de bevroegde provincies (12%) heeft Dordrecht het afgelopen jaar nog bezocht. Een op de zes (15%) heeft Dordrecht 1 tot 5 jaar geleden voor het laatst bezocht. Acht procent kwam hier minimaal 5 jaar geleden voor het laatst (figuur 4.1). Deze percentages verschillen niet noemenswaardig van voorgaande jaren.

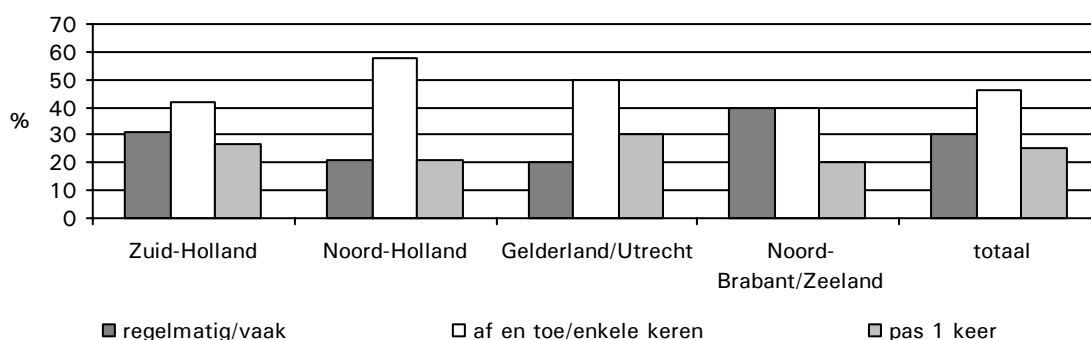
Figuur 4.1 Wanneer Dordrecht voor 't laatst bezocht?*

* in % van inwoners van de provincies, exclusief Drechtsteden

Een kwart (25%) van degenen die Dordrecht wel eens bezocht hebben, deed dit tot nu toe pas één keer. Dit komt neer op 9% van alle inwoners uit de bevroegde provincies. Iets minder dan de helft van de bezoekers van Dordrecht deed dit enkele keren (16% van alle inwoners) en drie op de tien doen/deden dit regelmatig (10% van alle inwoners) (figuur 4.2).

Figuur 4.2 Hoe vaak Dordrecht bezocht? (bezoekers van Dordt)

Weten de inwoners van de bevraagde provincies iets te noemen dat een bezoek aan Dordrecht de moeite waard zou maken? Dit hebben we gevraagd aan zowel de personen die wel eens in Dordrecht geweest zijn, als degenen die er nog nooit geweest zijn. Ruim de helft (53%) weet niets te noemen. Van degenen die Dordrecht nog nooit bezocht hebben weten er zeven op de tien (72%) niets te noemen. Drie op de tien inwoners van de bevraagde provincies (29%) vindt het bekijken van de (binnen)stad een bezoekje waard. Een op de tien (10%) noemt het bezoeken van een attractie zoals een museum of de kerk. Verder noemt een aanzienlijk deel van de bezoekers nog het bezoeken van familie of vrienden (15%) en winkelen (12%) (tabel 4.2). In de categorie "anders", worden verscheidene antwoorden gegeven, waarbij het water/de havens nog het meest genoemd zijn.

Vergeleken met 1999 is het aandeel dat niets wist te noemen flink gedaald van 72% naar 53%. Ook is het bekijken van de (binnen)stad door meer mensen genoemd (29%) dan in 1999 (15%).

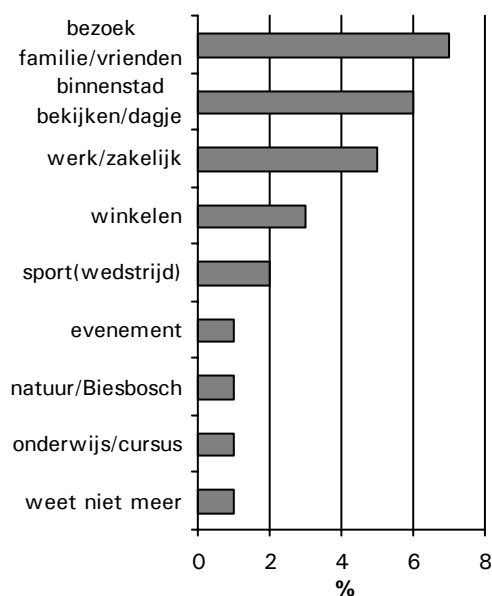
Tabel 4.3 Dit maakt een bezoek aan Dordrecht de moeite waard (alle respondenten)

	bezoekers	niet-bezoekers	totaal
wist niets te noemen	18	72	53
(binnen)stad bekijken	49	19	29
bezoek attractie (museum, kerk e.d)	18	6	10
bezoek familie, vrienden	15	2	6
winkelen	12	2	5
natuur/Biesbosch	9	2	4
werk, zakelijk	8	1	4
sport (actief/passief)	3	2	3
anders	14	4	7

Bezoekmotieven

Inwoners uit de ondervraagde provincies die Dordrecht weleens bezocht hebben, deden dit vooral met het doel om familie, vrienden of kennissen te bezoeken (7%), vanwege een dagje uit/(binnen)stad bekijken (6%) en voor werkgerelateerde doelen (5%). Ook in voorgaande jaren was dit de top-drie van bezoekmotieven. Winkelen (3%) en sport(wedstrijden) (2%) staan op nummer 4 en 5. De categorie "anders" komt ook vaak voor. Hierin zitten allerlei redenen, maar het water/de haven komt hierbij relatief vaak voor (figuur 4.3).

Figuur 4.3 Belangrijkste redenen voor het laatste bezoek aan Dordrecht (bezoekers van Dordrecht)*

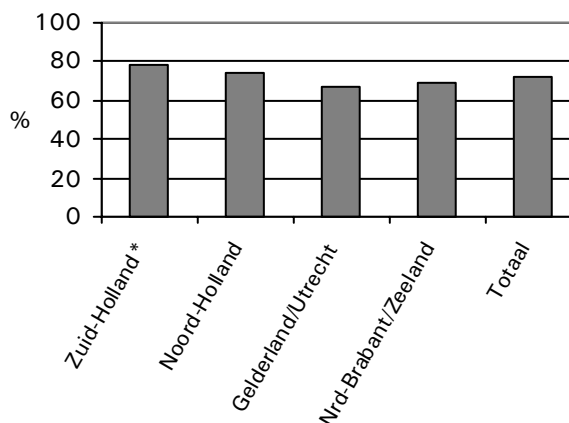

* in % van inwoners van de provincies, exclusief Drechtsteden

4.2 Bekendheid met Dordrecht uit diverse informatiebronnen

De bekendheid van Dordrecht is toegenomen. In 1994 en 1999 zei de helft (52%) van de personen die Dordrecht nooit bezocht hadden, Dordrecht niet te kennen. Anno 2004 ligt dit percentage op 42%. Inclusief degenen die Dordrecht wel eens bezocht hebben is de totale bekendheid van Dordrecht daarmee gestegen van 66% naar 72%. De bekendheid van Dordrecht is het kleinst in Utrecht/Gelderland (67%) en het grootst in Zuid-Holland (exclusief Drechtsteden) (78%) (figuur 4.4).

Figuur 4.4 Bekendheid met Dordrecht anno 2004 (alle respondenten)

* Zuid-Holland exclusief Drechtsteden

De belangrijkste informatiebronnen voor inwoners van Nederland zijn vrijwel dezelfde als in voorgaande jaren. Bezoekers kennen Dordrecht vooral van familie, vrienden of kennissen (39%), van het werk/zakelijke contacten (25%) en van school, topografie of studie (17%). Niet-bezoekers kennen Dordrecht vooral van school, topografie of studie (25%) of van familie, vrienden of kennissen (10%) (tabel 4.4).

Tabel 4.4 Waarvan kent men Dordrecht? (alle respondenten)

	bezoekers	niet-bezoekers	totaal
<i>school, topografie, studie</i>	17	25	22
<i>familie, vrienden, kennissen</i>	39	10	19
<i>werk, zakelijke</i>	25	7	13
<i>tijdschrift</i>	4	7	6
<i>tv</i>	1	8	5
<i>krant</i>	3	7	5
<i>gewoond of geboren (of in de buurt)</i>	7	-	3
<i>radio</i>	1	1	1
<i>anders</i>	36 ⁽¹⁾	15 ⁽²⁾	22
<i>ken Dordrecht niet</i>	-	42	28

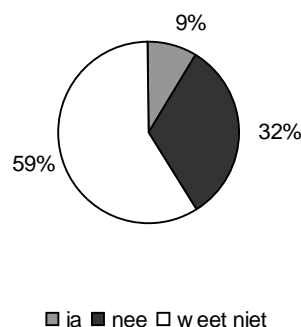
(1) In de categorie "anders" vooral genoemd: iets in Dordrecht bezocht, varen/liggen met boot, sport, winkelen

(2) In de categorie "anders" vooral genoemd: langs gekomen (met auto of trein), voetbal

Er is de afgelopen jaren op verschillende manieren positieve aandacht aan Dordrecht gegeven door o.a. tv en tijdschriften. Ook heeft Dordrecht een aantal prijzen gewonnen, zoals de prijs "evenementenstad van het jaar". Zijn deze positieve berichten ook overgekomen bij de inwoners uit overig Nederland? We hebben hen gevraagd of zij de laatste tijd vaker dan vroeger positieve dingen over Dordrecht horen. Dit blijkt over het algemeen niet het geval. Zes op de tien (59%) weten het niet en een op de drie (32%) zegt niet vaker dan vroeger positieve dingen te hebben gehoord. Een op de tien (9%) heeft wel meer positieve dingen gehoord (figuur 4.5).

Personen die wel eens in Dordrecht geweest zijn, geven wel iets vaker aan meer positieve dingen te hebben gehoord (13%) dan degenen die hier nog nooit geweest zijn (7%). Maar dit verschil is beperkt.

Figuur 4.5 Vaker dan vroeger positieve dingen over Dordrecht gehoord? (alle respondenten)

4.3 Kennis en algemeen beeld van Dordrecht

4.3.1 Kennis van Dordrecht

Aantal inwoners

Dordrecht wordt nog steeds vaak kleiner ingeschat dan het is. Op 1 januari 2004 heeft Dordrecht 119.690 inwoners, maar ruim vier op de tien personen (42%) denken dat Dordrecht minder dan 100.000 inwoners heeft. Nog eens 43% heeft geen idee van het aantal inwoners en durft geen schatting te doen. Een op de tien (9%) doet wel een juiste schatting ergens tussen de 100.000 en 150.000 inwoners. Dit percentage verschilt niet tussen bezoekers en niet-bezoekers. Zo'n 5% tenslotte taxeert Dordrecht op meer dan 150.000 inwoners.

Tabel 4.5 Geschat aantal inwoners Dordrecht (alle respondenten)

	1990	1994	1999	2004
<i>minder dan 50.000</i>	2	22	11	17
<i>50.000 – 80.000</i>	7	21	13	16
<i>80.000 – 100.000</i>	5	10	6	9
<i>100.000 – 120.000</i>	6	8	13	4
<i>120.000 – 150.000</i>	3	2	3	5
<i>150.000 of meer</i>	2	4	5	7
<i>weet niet</i>	75	34	49	43

Dordrecht de oudste stad van Holland?

Weet men dat Dordrecht de oudste stad van Holland (niet van heel Nederland) is? Anno 2004 zegt een op de vijf inwoners van overig Nederland (21%) dit te weten. Dit verschilt niet noemenswaardig met voorgaande jaren (1999: 15%; 1994: 14%). Wel is het zo dat de be-

kendheid van dit feit onder de bezoekers van Dordt is toegenomen. Anno 2004 is 42% van de bezoeker hiervan op de hoogte; in 1999 was dit 28%; in 1994 24%.

Fraaie oude binnenstad?

Dordrecht heeft een fraaie oude binnenstad. In hoeverre is dit bekend bij inwoners van overig Nederland? Van de personen die Dordrecht nog nooit bezocht hebben, zeggen er vier op de tien (40%) hiermee bekend te zijn. In 1999 lag dit aandeel nog op 29%. Aan personen die Dordrecht wel bezocht hebben, is deze vraag niet gesteld. Hun oordeel over de binnenstad staat weergegeven in paragraaf 4.3.2.

4.3.2 Beeld van Dordrecht

Eerste associaties bij Dordrecht

Wat is het eerste dat bij de inwoners van overig Nederland opkomt als zij denken aan Dordrecht? Bij 28% komt helemaal geen enkele associatie naar boven. De 284 respondenten die wel wat kunnen noemen, zeggen vooral de volgende dingen:

- Rotterdam (± 70 keer genoemd)
- water, havens (± 50 keer genoemd)
- oud (± 40 keer genoemd)
- Grote Kerk (± 20 keer genoemd)
- voetbal (± 20 keer genoemd)
- familie, bekenden (± 20 keer genoemd)

Deze associaties komen grofweg overeen met de uitkomsten van het Toeristisch Imago onderzoek Dordrecht van LAgrou (november 2002). Voornaamste verschillen zijn dat de associatie "Rotterdam" in dat onderzoek minder belangrijk bleek dan nu uit ons onderzoek blijkt.

Wat is nu echt kenmerkend voor Dordrecht? Waarin onderscheidt Dordrecht zich van andere steden in Nederland? Velen bleven het antwoord schuldig (74%). Deze grote onbekendheid kwam ook al naar voren uit het eerder genoemde onderzoek van LAgrou (november 2002).

De 103 respondenten die wel een onderscheidend kenmerk van Dordrecht noemen, zeggen vooral:

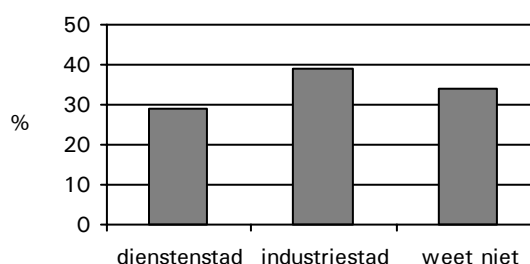
- water, rivieren, Biesbosch (40 keer genoemd)
- oud, historie (23 keer genoemd)

Een stad kan ook een imago hebben op het gebied van de bedrijfssector die er zich gevestigd heeft. Velen kunnen echter niet spontaan een bedrijfssector noemen die bij Dordrecht hoort (76%). De 96 respondenten die dit wel kunnen, associëren Dordrecht vooral met scheepsbouw, scheepvaart, water, haven etc. (51 keer genoemd). Andere bedrijfssectoren worden slechts

door kleine aantallen respondenten genoemd (elk minder dan 10 keer genoemd).

Als we de gesloten vraag voorleggen of men Dordrecht ziet als een dienstestad of industriestad, dan komt er ook geen duidelijk beeld naar voren. Een derde (34%) weet het niet. Vier op de tien (39%) vinden Dordrecht een industriestad en drie op de tien (29%) een dienstestad. Dit verschilt van het beeld dat de Dordtenaren en de inwoners van de overige Drechtsteden hierover hebben. Zij zien Dordrecht juist vooral als dienstestad en minder als industriestad.

Figuur 4.6 Dordrecht: een dienstestad of industriestad? (alle respondenten)

Eigenschappen van Dordrecht

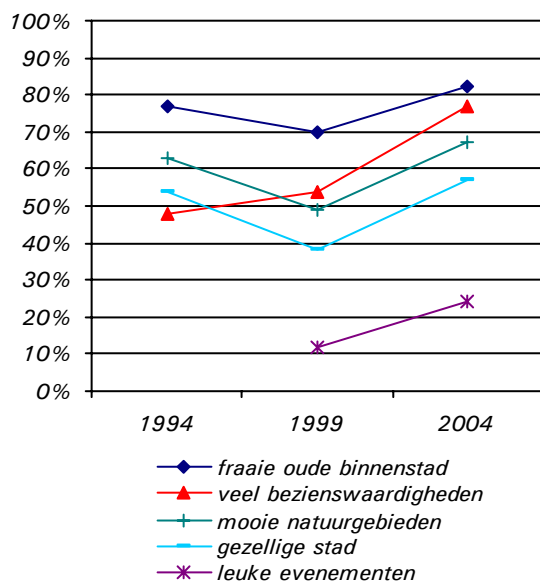
Inwoners van de ondervraagde provincies uit Nederland die Dordrecht wel eens hebben bezocht, zien Dordrecht vaak als een stad met een fraaie oude binnenstad (82%), met veel bezienswaardigheden (77%), waar je leuke stadswandelingen kunt maken (74%). Over andere eigenschappen van Dordrecht heerst vrij veel onbekendheid. Zo hebben velen geen idee of Dordrecht veel mogelijkheden heeft om van cultuur te genieten zoals film, theater, toneel en muziek (63%), of er in Dordrecht veel leuke evenementen worden georganiseerd (63%) en of er leuke musea zijn (56%). De onbekendheid is wel minder groot dan in 1999. Tussen 1994 en 1999 was de onbekendheid op veel aspecten toegenomen. Anno 2004 ligt deze weer op hetzelfde niveau als in 1994 voor de eigenschappen: fraaie, oude binnenstad, leuke stadswandelingen en mooie natuurgebieden. De onbekendheid is zelfs lager dan in 1994 over de vele bezienswaardigheden in Dordt. Dit komt vaak ten gunste van het aandeel met een positief beeld. De onbekendheid is echter nog steeds groter dan in 1994 voor de eigenschappen goede watersportmogelijkheden en gezellig winkelen (tabel 4.6).

Tabel 4.6 Ontwikkeling beeld over eigenschappen van Dordrecht (bezoekers van Dordrecht)

	1999/ 2004	positief beeld (% eens)	negatief beeld (% oneens)	onbekendheid (% weet niet)
fraaie oude binnenstad	1994	77	2	13
	1999	70	6	23
	2004	82	2	17
veel bezienswaardigheden *	1994	48	3	29
	1999	54	1	39
	2004	77	-	18
leuke stadswandelingen	1994	72	1	17
	1999	41	-	52
	2004	74	-	21
aantrekkelijke binnenstad	1994	-	-	-
	1999	-	-	-
	2004	72	2	19
mooie natuurgebieden	1994	63	7	19
	1999	49	-	41
	2004	67	-	25
gezellige stad	1994	54	7	18
	1999	38	2	43
	2004	57	2	28
goede watersportmogelijkheden	1994	71	1	20
	1999	53	1	41
	2004	55	2	35
gezellig winkelen	1994	56	4	23
	1999	27	2	56
	2004	46	6	41
veel mogelijkheden gezellig uit eten/drinken	1999	-	-	-
	2004	41	2	37
leuke musea	1999	-	-	-
	2004	35	-	56
leuke evenementen	1999	12	-	76
	2004	24	1	63
veel mogelijkheden cultuur	1999	-	-	-
	2004	18	2	63

N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Figuur 4.7 Ontwikkeling positief beeld Dordrecht 1994-2004 (bezoekers van Dordrecht)

Bereikbaarheid Dordrecht

Bezoekers van Dordrecht hebben óf een positief beeld over de bereikbaarheid van Dordrecht (zes op de tien bezoekers) óf hebben hier geen beeld van (drie op de tien bezoekers). Een negatief beeld komt vrijwel niet voor (2%). Dit geldt zowel voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer als de bereikbaarheid per auto (tabel 4.7).

Tabel 4.7 Bereikbaarheid van Dordrecht (bezoekers van Dordrecht)

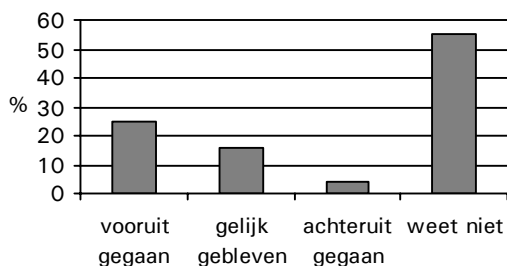
	positief beeld (% eens)	negatief beeld (% oneens)	onbekendheid (% weet niet)
goed bereikbaar per openbaar vervoer	63	2	31
goed bereikbaar per auto	62	2	30

N.B.: percentage neutraal niet in tabel opgenomen

Aantrekkelijkheid Dordrecht in het algemeen

We hebben de respondenten die Dordrecht ooit bezochten ook gevraagd hoe zij zelf vinden dat de aantrekkelijkheid van Dordrecht als stad om te bezoeken zich de laatste jaren heeft ontwikkeld. Ruim de helft (55%) heeft hier geen idee van. Een kwart vindt dat de aantrekkelijkheid van Dordrecht de laatste jaren vooruit is gegaan en een op de zes (16%) vindt dat deze gelijk is gebleven. Volgens 4% is Dordrecht juist minder aantrekkelijk geworden (figuur 4.8). Degenen die het afgelopen jaar nog in Dordrecht geweest zijn vinden vaker dan de rest dat de aantrekkelijkheid van de stad erop vooruit is gegaan (41%). Ook is het zo dat degenen die Dordrecht regelmatig of vaak bezoeken hier positiever over zijn dan de rest. Van hen vindt bijna de helft (46%) dat Dordrecht aantrekkelijker is geworden.

Figuur 4.8 Hoe heeft de aantrekkelijkheid van Dordrecht zich ontwikkeld? (bezoekers van Dordrecht)

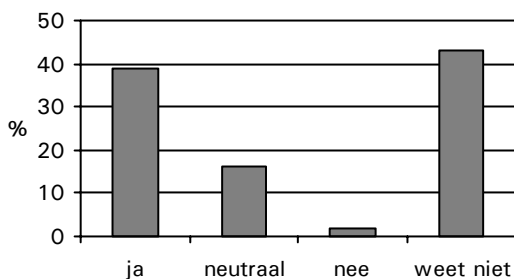
De meeste respondenten (70%) weten niet wat Dordrecht zou moeten doen om (nog) aantrekkelijker te worden. Dingen die wel genoemd worden door de overige 40 respondenten, zijn:

- meer reclame maken voor en bekendheid geven aan Dordrecht (9 keer genoemd)
- betere bereikbaarheid van de binnenstad/ meer parkeermogelijkheden (8 keer genoemd)
- de stad/oude gebouwen opknappen (5 keer genoemd)

Is Dordrecht een gastvrije stad? Ruim vier op de tien (43%) personen die Dordrecht wel eens bezocht hebben, hebben hier geen mening over. Ook vier op de tien bezoekers (39%) vinden Dordrecht inderdaad gastvrij. Dit vindt men met name vanwege de aardige/vriendelijke mensen (winkelpersoneel, horecapersoneel, bewoners enz.) (21 keer genoemd). Op afstand volgen de redenen: veel terrassen, gezellige stad (elk 4 keer genoemd) en goede bereikbaarheid (3 keer genoemd). Slechts 2% vindt Dordrecht geen gastvrije stad (figuur 4.9). Deze laatste groep is in absolute aantallen gezien te klein om iets over de meest genoemde redenen te zeggen. Net als inwoners van de Drechtsteden zijn dus ook bezoekers van buiten de regio positiever over de

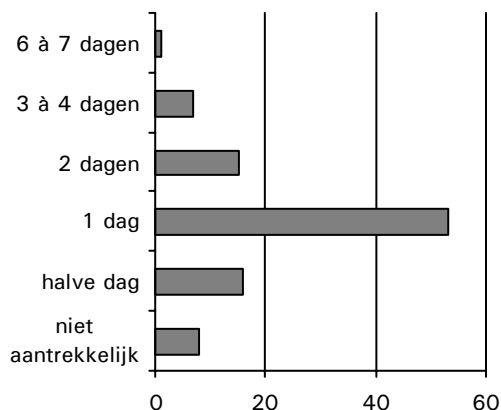
gastvrijheid van Dordrecht dan de Dordtse bevolking zelf.

Figuur 4.9 Gastvrijheid van Dordrecht (bezoekers van Dordrecht)

Voor welke verblijfsduur vindt men Dordrecht aantrekkelijk voor een toeristisch bezoek? Dit hebben we gevraagd aan personen die wel eens in Dordrecht geweest zijn. Verreweg de meeste animo bestaat voor een dagbezoek aan Dordrecht (dus zonder overnachting). Een op de zes (16%) heeft aan een halve dag genoeg om Dordrecht te bezoeken en ook een op de zes (15%) denkt zich 2 dagen in Dordrecht te kunnen vermaken. Een langer bezoek ligt wat minder voor de hand. Dit bleek eerder ook uit het Toeristisch Imago onderzoek Dordrecht van LAGroup (november 2002). Tot slot geeft 8% van de bezoekers aan Dordrecht helemaal niet aantrekkelijk te vinden voor een toeristisch bezoek (figuur 4.10).

Figuur 4.10 Aantrekkelijke verblijfsduur toeristisch bezoek Dordrecht (bezoekers van Dordrecht)

4.4 Bekendheid met enkele Dordtse evenementen

De bekendheid van de Dordtse evenementen (die zowel deze meting als vorige meting in het

onderzoek zijn meegenomen) is toegenomen. Dordt in Stoom staat bovenaan met een bekendheid bij een op de vijf personen (19%) ongeacht of deze Dordrecht wel of niet ooit bezocht hebben. Een op de zes personen (17%) heeft wel eens gehoord van de Dordtse Boekenmarkt. De Kerstmarkt (13%) en Dordt Monumenteel (10%) staan op de derde en vierde plaats. Het Sinterklaashuis (6%) en het Wantijpop/Rainbowfestival (4%) sluiten de rij (tabel 4.8).

Tabel 4.8 Bekendheid met enkele Dordtse evenementen (alle respondenten)

	% bekend			
	1990	1994	1999	2004
<i>Dordt in Stoom</i>	9	9	8	19
<i>de Dordtse Boekenmarkt</i>	-	-	4	17
<i>de Kerstmarkt</i>	-	-	-	13
<i>Dordt Monumenteel</i>	9	10	3	10
<i>het Sinterklaashuis</i>	-	-	-	6
<i>Wantijpop/ Rainbowfestival</i>	5	2	5	4

De bekendheid met de Dordtse evenementen is logischerwijs hoger onder personen die Dordrecht wel eens bezocht hebben, dan onder personen die hier nog nooit geweest zijn (tabel 4.9). Dit was ook het geval in voorgaande jaren. Onder de bezoekers van Dordrecht is vooral de bekendheid toegenomen van de Dordtse Boekenmarkt (van 7% in 1999 naar 32% in 2004) en Dordt in Stoom (van 16% in 1999 naar 37% in 2004).

4.5 Dordrecht in vergelijking met andere steden

Veel bezoekers van Dordrecht weten niet of ze Dordrecht op bepaalde punten beter of slechter beoordelen dan andere (grote) steden in Nederland: 45 tot 63% heeft hier geen mening over.

Tabel 4.9 Bekendheid met enkele Dordtse evenementen (alle respondenten)

	bezoekers	niet-bezoekers	totaal
<i>Dordt in Stoom</i>	37	9	19
<i>de Dordtse Boekenmarkt</i>	32	9	17
<i>de Kerstmarkt</i>	27	6	13
<i>Dordt Monumenteel</i>	23	3	10
<i>het Sinterklaashuis</i>	13	2	6
<i>Wantijpop/ Rainbowfestival</i>	9	2	4

Tussen de 20% en de 31% vindt dat Dordrecht niet verschilt van de andere steden. Het aandeel bezoekers dat Dordrecht beter vindt dan andere steden is het grootst voor "Dordrecht is mooier dan andere steden" (17%) en het kleinst voor "Dordrecht is veiliger dan andere steden" (4%). De geringe aandelen bezoekers die Dordrecht als woonplaats aantrekkelijker vinden dan andere steden (16%) en die juist het tegendeel vinden (13%) houden elkaar in evenwicht. Het beeld over de aantrekkelijkheid van Dordrecht als woonplaats is echter negatiever onder hoogopgeleiden. Een kwart van hen (26%) denkt dat Dordrecht op dit gebied minder aantrekkelijk is dan andere steden.

Vergeleken met 1999 heerst er onder de bezoekers van Dordrecht minder onbekendheid over het winkelen in Dordrecht. Het percentage dat hier geen mening over heeft is wat gedaald, wat met name ten gunste komt van het percentage dat Dordrecht nu gelijk inschat als andere (grote) steden. Ditzelfde zagen we in het vorige hoofdstuk bij de Drechtstedelingen. Het oordeel over de eigenschappen "mooi" en "gezellig" is vrijwel gelijk aan 1999. De eigenschappen "veilig" en "aantrekkelijke woonplaats" zijn in 1999 niet aan de respondenten voorgelegd (tabel 4.10).

Tabel 4.10 Dordrecht in vergelijking met andere steden (bezoekers van Dordrecht)

	1999/ 2004	% Dordrecht beter	% gelijk	% Dordrecht slechter	% weet niet
<i>mooi</i>	1999	12	33	7	49
	2004	17	31	7	45
<i>aantrekkelijke woonplaats</i>	1999	-	-	-	-
	2004	16	20	13	51
<i>gezellig</i>	1999	9	26	10	55
	2004	10	31	9	51
<i>winkelen</i>	1999	7	12	8	74
	2004	7	22	9	63
<i>veilig</i>	1999	-	-	-	-
	2004	4	28	10	59

4.6 Recreatief bezoek aan andere grote steden in Nederland

In hoeverre bezoeken Nederlanders van buiten de regio voor hun plezier wel eens een grote stad in Nederland? Welke steden vond men zéér de moeite waard om te bezoeken? Deze paragraaf geeft hiervan een indicatie.

Ruim een op de vijf inwoners van de onderzochte provincies (22%) bezoekt regelmatig een grote stad in Nederland en vier op de tien (42%) doen dit af en toe. Ruim een op de drie (36%) doen dit dus zelden of nooit. In totaal heeft 34% Dordrecht wel eens bezocht. Onder degenen die regelmatig een grote stad bezoeken ligt dit percentage op 44%. Maar ruim de helft (56%) van de personen die regelmatig een grote stad bezoeken is dus nog nooit in Dordrecht geweest.

Aan degenen die wel eens voor hun plezier een grote stad bezoeken (64%) is gevraagd welke steden zij de afgelopen jaren de moeite waard vonden. Zij noemen vooral de volgende steden:

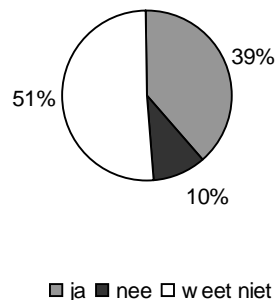
- Amsterdam (126 keer genoemd)
- Utrecht (68 keer genoemd)
- Maastricht (51 keer genoemd)
- Den Bosch (46 keer genoemd)
- Rotterdam (40 keer genoemd)
- Groningen (34 keer genoemd)
- Den Haag (32 keer genoemd)
- Dordrecht (31 keer genoemd)
- Breda (27 keer genoemd)
- Groningen (24 keer genoemd)
- Leiden (19 keer genoemd)

Redenen waarom men Dordrecht nooit voor 't plezier bezocht heeft, zijn vooral de volgende:

- nog nooit aan gedacht (96 keer genoemd)
- het ligt te ver weg of niet op de route (25 keer genoemd)
- Dordrecht spreekt niet aan / is niet aantrekkelijk (16 keer genoemd)

We hebben degenen die nog nooit in Dordrecht zijn geweest, gevraagd of Dordrecht hen wel een leuke stad lijkt om te bezoeken. De helft (51%) zou het niet weten en een op de tien (10%) denkt dat Dordrecht niet leuk is om te bezoeken. Vier op de tien (39%) denken dat Dordrecht wel leuk is om te bezoeken (figuur 4.9). Wat deze laatste groep vooral leuk lijkt aan Dordrecht is de historie/de oude binnenstad (47 keer genoemd) en het water/de havens (11 keer genoemd). De groep respondenten die Dordrecht niet leuk lijkt om te bezoeken is in absolute aantallen gezien te klein om iets over de redenen te kunnen zeggen.

Figuur 4.11 Lijkt Dordrecht leuk om te bezoeken (niet-bezoekers van Dordrecht)

Bijlagen

VRAGENLIJST VOOR ONDERZOEK ONDER DE DORDTSE BEVOLKING

september 2004

Sociaal Geografisch Bureau
van de Gemeente Dordrecht

resp.nummer:

--	--	--

A. *Wat vindt u van Dordrecht?*

1. Hieronder staat een aantal algemene uitspraken over Dordrecht. Wilt u per uitspraak aangeven in welke mate u het ermee eens of oneens bent? Kruist u s.v.p. het hokje aan dat het meest overeenkomt met uw mening.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal oneens
A. Dordrecht is een prettige woonplaats	☐	☐	☐	☐	☐
B. Dordrecht is een gezellige stad	☐	☐	☐	☐	☐
C. Dordrecht is een veilige stad	☐	☐	☐	☐	☐
D. Dordrecht is een mooie stad	☐	☐	☐	☐	☐
E. In Dordrecht is niets te beleven	☐	☐	☐	☐	☐
F. Dordrecht heeft een aantrekkelijke binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐

2. Vindt u Dordrecht een mooie stad in vergelijking met andere grote steden in Nederland?

- Ik vind Dordrecht mooier dan veel andere grote steden in Nederland
 Ik vind Dordrecht even mooi als veel andere grote steden in Nederland
 In vind Dordrecht minder mooi dan veel andere grote steden in Nederland
 geen mening/weet ik niet

3. Vindt u Dordrecht een gezellige stad in vergelijking met andere grote steden in Nederland?

- Ik vind Dordrecht gezelliger dan veel andere grote steden in Nederland
 Ik vind Dordrecht even gezellig als veel andere grote steden in Nederland
 In vind Dordrecht minder gezellig dan veel andere grote steden in Nederland
 geen mening/weet ik niet

4. Denkt u dat Dordrecht een veilige stad is in vergelijking met andere grote steden in Nederland?

- Ik denk dat Dordrecht veiliger is dan veel andere grote steden in Nederland
 Ik denk dat Dordrecht even veilig is als veel andere grote steden in Nederland
 In denk dat Dordrecht minder veilig is dan veel andere grote steden in Nederland
 geen mening/weet ik niet

5. Hieronder staat een aantal uitspraken over de Dordtse binnenstad. Wilt u weer per uitspraak aangeven in welke mate u het ermee eens of oneens bent? Kruist u s.v.p. het hokje aan dat het meest overeenkomt met uw mening.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal oneens
A. In de binnenstad kun je gezellig winkelen	☐	☐	☐	☐	☐
B. In de binnenstad heb je veel leuke winkels	☐	☐	☐	☐	☐
C. Dordrecht heeft véél bezienswaardigheden, zoals monumenten, kerken en dergelijke	☐	☐	☐	☐	☐
D. In Dordrecht kun je leuke stadswandelingen maken	☐	☐	☐	☐	☐
E. In de binnenstad zijn veel leuke terrassen waar je gezellig kunt zitten	☐	☐	☐	☐	☐
F. In vind het leuk om familie, vrienden of kennissen de binnenstad te laten zien	☐	☐	☐	☐	☐

6. Vindt u Dordrecht een leuke stad om te winkelen in vergelijking met andere grote steden in Nederland?

- Ik vind Dordrecht leuker om te winkelen dan veel andere grote steden in Nederland
- Ik vind Dordrecht even leuk om te winkelen als veel andere grote steden in Nederland
- In vind Dordrecht minder leuk om te winkelen dan veel andere grote steden in Nederland
- geen mening

7. Hieronder staan uitspraken over specifieke voorzieningen in Dordrecht. Wilt u weer per uitspraak aangeven in welke mate u het ermee eens of oneens bent? Kruist u s.v.p. het hokje aan dat het meest overeenkomt met uw mening.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal oneens
A. Dordrecht heeft een aantal leuke evenementen	☐	☐	☐	☐	☐
B. Dordrecht heeft leuke musea om te bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
C. Dordrecht biedt veel mogelijkheden om van cultuur te genieten, zoals film, theater, toneel en muziek	☐	☐	☐	☐	☐
D. In Dordrecht zijn veel mogelijkheden om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken	☐	☐	☐	☐	☐
E. In Dordrecht kun je 's avonds gezellig uitgaan	☐	☐	☐	☐	☐
F. Dordrecht heeft een ruim en gevarieerd aanbod van sportvoorzieningen, zoals sportverenigingen, sportvelden, sportzalen, tennisbanen, zwembaden e.d.	☐	☐	☐	☐	☐
G. Dordrecht heeft een ruim en gevarieerd aanbod van woningen (huur en koop, duur en goedkoop)	☐	☐	☐	☐	☐
H. Dordrecht heeft leuke stadsparken om te bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
I. Op en rond het Eiland van Dordrecht heb je een ruim en gevarieerd aanbod van recreatiemogelijkheden, zoals de Hollandse Biesbosch, fiets- & wandelpaden, mogelijkheden voor watersporten, jachthavens e.d.	☐	☐	☐	☐	☐

8. Dordrecht is de oudste stad van Holland. Wist u dat?

- ja
 nee

9. Vertelt u kennissen, vrienden of familie weleens dat Dordrecht (zeer) de moeite waard is om te bezoeken of nodigt u hen weleens uit om samen met u Dordrecht of de Dordtse binnenstad te bezoeken?

	ja, regel- matig	ja, af en toe	nee, zelden of nooit
A. Vertellen over Dordrecht aan kennissen, vrienden of familie	☐	☐	☐
B. Samen met hen de (binnen)stad bezoeken	☐	☐	☐

10. Hoe lang woont u in Dordrecht? Of woont u al sinds uw geboorte in Dordrecht?

- minder dan 5 jaar
 ongeveer 5 tot 15 jaar
 langer dan 15 jaar
 sinds mijn geboorte (vrijwel) altijd in Dordrecht gewoond

B. Enkele algemene vragen over uzelf

1. Bent u een vrouw of een man?

- vrouw
 man

2. Wat is uw leeftijd?

jaar

3. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf?

☐ Nederlanders	☐ Turken
☐ Surinamers	☐ Marokkanen
☐ Antillianen	☐ andere groep

4. Wat is de hoogste opleiding die u hebt voltooid met een diploma of momenteel nog volgt?

- lager onderwijs (basisschool)
 lager beroepsonderwijs (ambachtsschool, huishoudschool, LTS, LHNO, LEAO, LAS enz.)
 MAVO, MULO en dergelijke
 HAVO, HBS, VWO, MMS, Lyceum, Antheneum, Gymnasium en dergelijke
 middelbaar beroepsonderwijs (MTS, UTS, MEAO, INAS, Kleuterleidster, Gezins-verzorgster, Inservice-opleiding voor verpleging en verzorging, MDGO enz.)
 hoger beroepsonderwijs
 universiteit

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

VRAGENLIJST VOOR INWONERS DRECHTSTEDEN

oktober 2004

resp.nr.

--	--	--

Sociaal Geografisch Bureau van de Gemeente Dordrecht

1. Wat is het eerste dat bij u opkomt als u denkt aan Dordrecht?

2. Wat vindt u typisch een kenmerk van Dordrecht en minder van andere grote steden in Nederland? Met andere woorden: waarin onderscheidt Dordrecht zich van andere grote steden in Nederland?

3. Rotterdam wordt wel eens aangeduid als "Havenstad", Eindhoven als "ICT-stad" en Delft als "kennisstad". Met welke bedrijfssector associeert u Dordrecht?

4. Is Dordrecht volgens u een dienstestad of een industriestad?

- dienstestad
 industriestad
 weet niet

5. Ik lees nu een aantal uitspraken over Dordrecht voor. Wilt u per uitspraak aangeven of u het er 'mee eens', 'neutraal' of 'mee oneens' bent? (Instructie: als men het niet weet, kruist u dat aan).

	mee eens	neutraal	mee oneens	weet niet
A. Dordrecht is een mooie stad.	☐	☐	☐	☐
B. Dordrecht is een gezellige stad.	☐	☐	☐	☐
C. Dordrecht is een veilige stad.	☐	☐	☐	☐
D. In Dordrecht is niets te beleven.	☐	☐	☐	☐
E. Dordrecht heeft een aantrekkelijke binnenstad.	☐	☐	☐	☐
F. Ik ga graag naar Dordrecht.	☐	☐	☐	☐
G. In Dordrecht valt veel te beleven.	☐	☐	☐	☐

6. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland mooier, minder mooi of even mooi?

- ik vind Dordrecht mooier
 ik vind Dordrecht even mooi
 ik vind Dordrecht minder mooi
 geen mening/weet ik niet

7. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland gezelliger, minder gezellig of even gezellig?

- ik vind Dordrecht gezelliger
 ik vind Dordrecht even gezellig
 ik vind Dordrecht minder gezellig
 geen mening/weet ik niet

8. Denkt u dat Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland veiliger, minder veilig of even veilig is?

- ik denk dat Dordrecht veiliger is
- ik denk dat Dordrecht even veilig is
- ik denk dat Dordrecht minder veilig is
- geen mening/weet ik niet

9. Denkt u dat Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland als woonplaats aantrekkelijker, minder aantrekkelijk of even aantrekkelijk is?

- ik denk dat Dordrecht een aantrekkelijkere woonplaats is
- ik denk dat Dordrecht even aantrekkelijk is
- ik denk dat Dordrecht een minder aantrekkelijke woonplaats is
- geen mening/ weet ik niet ---> ga naar vraag 11

10. Kunt u dat toelichten?

11. Heeft u ooit in Dordrecht gewoond?

- ja
- nee

12. Zou u (weer) in Dordrecht willen wonen?

- ja --> ga naar vraag 14
- nee
- weet niet --> ga naar vraag 14

13. Waarom niet?

14. Ik lees u nu een aantal uitspraken over de Dordtse binnenstad voor. Wilt u weer per uitspraak aangeven of u het er 'mee eens', 'neutraal' of 'oneens' bent? (Instructie: als men het niet weet, kruist u dat aan)

	mee eens	neutraal	mee oneens	weet niet
A. In de binnenstad kun je gezellig winkelen.	☐	☐	☐	☐
B. In de binnenstad heb je veel leuke winkels.	☐	☐	☐	☐
C. Dordrecht heeft véél bezienswaardigheden, zoals monumenten, kerken en dergelijke.	☐	☐	☐	☐
D. In Dordrecht kun je leuke stadswandelingen maken.	☐	☐	☐	☐
E. In de binnenstad zijn veel leuke terrassen waar je gezellig kunt zitten.	☐	☐	☐	☐
G. Ik vind het leuk om familie, vrienden of kennissen de Dordtse binnenstad te laten zien.	☐	☐	☐	☐

15. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland om te winkelen leuker, minder leuk of even leuk?

- ik vind Dordrecht leuker om te winkelen
- ik vind Dordrecht even leuk om te winkelen als
- ik vind Dordrecht minder leuk om te winkelen
- geen mening

16. Wat voor winkels zouden er volgens u in de Dordtse Binnenstad bij moeten komen om er (nog) leuker te kunnen winkelen?

17. Ik lees u nog enkele uitspraken voor over specifieke voorzieningen in Dordrecht. Wilt u weer per uitspraak aangeven of u het er 'mee eens', 'neutraal', of 'mee oneens' bent? (Instructie: als men het niet weet, kruist u dat aan.)

		mee eens	neutraal	mee oneens	weet niet
A.	Dordrecht heeft een aantal leuke evenementen.	☐	☐	☐	☐
B.	Dordrecht heeft leuke musea om te bezoeken.	☐	☐	☐	☐
C.	Dordrecht biedt veel mogelijkheden om van cultuur te genieten, zoals film, theater, toneel en muziek.	☐	☐	☐	☐
D.	In Dordrecht kun je 's avonds gezellig uitgaan.	☐	☐	☐	☐
E.	In Dordrecht zijn er veel mogelijkheden om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken.	☐	☐	☐	☐
F.	Dordrecht heeft een ruim en gevarieerd aanbod aan sportvoorzieningen.	☐	☐	☐	☐
G.	Dordrecht heeft een ruim en gevarieerd aanbod aan woningen (huur en koop, duur en goedkoop)	☐	☐	☐	☐
H.	Dordrecht heeft leuke stadsparken om te bezoeken	☐	☐	☐	☐
I.	Op en rond het Eiland van Dordrecht heb je een ruim en gevarieerd aanbod aan recreatiemogelijkheden, zoals fiets- & wandelpaden, watersport, jachthavens e.d.	☐	☐	☐	☐
J.	Dordrecht is een stad die veel investeert in een aantrekkelijk woonklimaat.	☐	☐	☐	☐
K.	Dordrecht is een stad die veel investeert om de economie te stimuleren.	☐	☐	☐	☐
L.	Dordrecht is een stad die veel investeert in voorzieningen voor de hele regio (zoals op het gebied van cultuur, gezondheid, onderwijs e.d.).	☐	☐	☐	☐

18a. Heeft u wel eens iets gehoord of gelezen over de volgende Dordtse evenementen?

18b. (zo ja:) Heeft u de afgelopen 5 jaar wel eens bezocht? (instructie: alleen de evenementen noemen waarvan de respondent wel eens gehoord of gelezen heeft)

	Gehoord of gelezen?		Bezocht?		
	ja	nee	ja	nee	
A.	Dordt in Stoom	☐	☐	☐	☐
B.	de Dordtse Boekenmarkt	☐	☐	☐	☐
C.	Dordt Monumenteel	☐	☐	☐	☐
D.	het Wantijpop of Rainbowfestival	☐	☐	☐	☐
E.	het Sinterklaashuis	☐	☐	☐	☐
F.	de Kerstmarkt	☐	☐	☐	☐

19. Dordrecht is de oudste stad van Holland. Wist u dat?

- ja
- nee

20. Vertelt u kennissen, vrienden of familie wel eens dat Dordrecht (zeer) de moeite waard is om te bezoeken? (instructie: als men "ja" zegt, vragen of ze dat dan af en toe of regelmatig doen)

- ja, regelmatig
- ja, af en toe
- nee, zelden of nooit

21. Nodigt u hen wel eens uit om samen met u Dordrecht of de Dordtse binnenstad te bezoeken? (instructie: als men "ja" zegt, vragen of ze dat dan af en toe of regelmatig doen)

- ja, regelmatig
- ja, af en toe
- nee, zelden of nooit

22. Is Dordrecht volgens u een gastvrije stad?

- ja
- neutraal
- nee
- geen mening/weet ik niet --> ga naar vraag 24

23. Kunt u uw antwoord op de vorige vraag toelichten?

24. Is de aantrekkelijkheid van Dordrecht volgens u de laatste jaren vooruit gegaan, achteruit gegaan of gelijk gebleven?

- vooruit gegaan
- achteruit gegaan
- gelijk gebleven
- geen mening/weet ik niet

25. Wat zou er moeten gebeuren om Dordrecht in uw ogen een (nog) aantrekkelijkere stad te maken?

Tot slot wil ik u nog graag enkele vragen stellen die meer over uzelf gaan.

26. In welke plaats woont u?

☐ Alblasserdam	☐ Papendrecht	☐ H.I. Ambacht
☐ Graafstroom	☐ Sliedrecht	☐ Heerjansdam
☐ Nieuw-Lekkerland	☐ Zwijndrecht	☐ 's-Gravendeel

27. Hoe lang woont u al in de buurt van Dordrecht? Of is dat al sinds uw geboorte? Als u ook in Dordrecht heeft gewoond dat graag meerekenen.

- minder dan 5 jaar
- ongeveer 5 tot 15 jaar

- langer dan 15 jaar, maar hier niet geboren
 sinds mijn geboorte altijd in of in de buurt van Dordrecht gewoond

28. Werkt u in Dordrecht of volgt u onderwijs in Dordrecht?

- ja, ik werk er geen van beide
 ja, ik volg er onderwijs

29. Hoe vaak komt u ongeveer gemiddeld in Dordrecht (per week of per maand)?

- meer dan 3 keer per week
 2 à 3 keer per week
 1 à 2 keer per week
 1 tot 5 keer per maand (niet elke week, maar wel enkele keren per maand)
 minder dan één keer per maand
 zelden of nooit

30. Met welke doelen bezoekt u Dordrecht wel eens? (instructie: meerdere antwoorden mogelijk)

- bezoek aan familie, vrienden of kennissen
 voor werk, zakelijke reden
 (binnen)stad bekijken, dagje uit e.d.
 winkelen
 onderwijs, cursus volgen
 sport(wedstrijd)
 bezoek evenement
 natuur/Biesbosch
 weet echt niet meer
 andere reden, namelijk:

31. Mag ik vragen hoe oud u bent?

--	--

32. Tot slot, wat is de hoogste schoolopleiding die u hebt voltooid met een diploma of momenteel nog volgt?

- lager of basisonderwijs
 lager beroepsonderwijs
 MAVO, MULO en dergelijke
 HAVO, VWO, HBS, MMS, Lyceum, Atheneum, Gymnasium en dergelijke
 middelbaar beroepsonderwijs
 hoger beroepsonderwijs
 universiteit

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

33. Noteren (niet vragen), dit is een.....

- vrouw
 man

--	--	--

1. Wat is het eerste dat bij u opkomt als u denkt aan Dordrecht?

2. Wat is volgens u typisch een kenmerk van Dordrecht en minder van andere grote steden in Nederland?
Met andere woorden: waarin onderscheidt Dordrecht zich van andere grote steden in Nederland?

3. Rotterdam wordt wel eens aangeduid als "Havenstad", Eindhoven als "ICT-stad" en Delft als "kennisstad".
Met welke bedrijfssector associeert u Dordrecht?

4. Is Dordrecht volgens u een dienstestad of een industriestad?

- dienstestad
- industriestad
- weet niet

5. Zou u iets kunnen noemen wat voor u de moeite waard is om Dordrecht te bezoeken? (instructie: meerdere antwoorden mogelijk)

☐ bezoek aan familie, vrienden of kennissen.	☐ onderwijs, cursus volgen.
☐ bezoek voor werk, zakelijke reden.
(binnen)stad/historische stad bekijken.	☐ deelname aan of kijken naar sport(wedstrijd). ☐
☐ winkelen.	☐ weet niets te noemen.
☐ bezoek specifieke attractie (museum, grote kerk e.d.).	
☐ natuur/Biesbosch	
☐ andere reden, namelijk:	

6. Heeft u Dordrecht wel eens bezocht?

- ja
- nee --> **instructie: verder gaan met vraag 39**

7. Waarvan kent u Dordrecht? (instructie: bij antwoord 'bezoek' doorvragen waarvan men Dordrecht kent) (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ familie, vrienden, kennissen	☐ radio
☐ in Dordrecht of buurt daarvan gewoond/geboren	☐ tv
☐ school / aardrijkskunde / geografie / studie	☐ krant
☐ werk / zakelijke contacten	☐ tijdschrift
☐ anders, namelijk:	

8. Hoort of ziet u de laatste tijd vaker dan vroeger positieve dingen over Dordrecht?

- ja
 nee
 weet niet

9. Hoe vaak bezoekt of bezoekt u Dordrecht? (instructie: u mag de antwoorden voorlezen)

- pas één keer bezocht
 enkele keer/af en toe
 vele keren / vaak / regelmatig

10. Hoe lang is het geleden dat u Dordrecht voor het laatst bezocht?

- minder dan 12 maanden (oktober 2003 tot heden) meer dan 10 jaar
 1 tot 5 jaar weet echt niet meer
 5 tot 10 jaar

11. Wat was de belangrijkste reden van uw laatste bezoek aan Dordrecht? (instructie: spontaan laten noemen; vragen naar de belangrijkste reden als er meerdere worden genoemd)

- bezoek aan familie, vrienden of kennissen. onderwijs, cursus volgen.
 voor werk, zakelijke reden. sport(wedstrijd).
 (binnen)stad bekijken, dagje uit e.d. bezoek evenement.
 winkelen. weet echt niet meer.
 natuur/Biesbosch
 andere reden, namelijk:

12. Hoeveel inwoners denkt u dat Dordrecht ongeveer heeft? (spontaan laten noemen)

- minder dan 50.000 120.000 tot 149.999
 50.000 tot 79.999 150.000 of meer
 80.000 tot 99.999 geen idee / weet niet
 100.000 tot 119.999

13. Dordrecht is de oudste stad van Holland. Wist u dat?

- ja
 nee

14. Ik ga u enkele uitspraken over Dordrecht voorlezen. Wilt u telkens aangeven of u het er 'mee eens', 'neutraal' of 'mee oneens' bent? (Instructie: als men het niet weet, kruist u 'weet niet' aan.)

	mee eens	neutraal	mee oneens	weet niet
A. Dordrecht heeft een fraaie oude binnenstad.	☐	☐	☐	☐
B. In de omgeving van Dordrecht liggen mooie natuurgebieden.	☐	☐	☐	☐
C. Rond Dordrecht zijn goede mogelijkheden voor watersport.	☐	☐	☐	☐
D. Dordrecht is een gezellige stad.	☐	☐	☐	☐
E. Dordrecht heeft een aantrekkelijke binnenstad.	☐	☐	☐	☐
F. Dordrecht heeft leuke musea om te bezoeken.	☐	☐	☐	☐

15. De volgende uitspraken gaan over meer specifieke zaken. U kunt weer kiezen uit 'eens', 'neutraal' en 'oneens'. (instructie: als men het niet weet, kruist u 'weet niet' aan)

		mee eens	neutraal	mee oneens	weet niet
A.	In Dordrecht kun je gezellig winkelen.	☐	☐	☐	☐
B.	Dordrecht heeft veel bezienswaardigheden, zoals kerken, historische monumenten, musea en dergelijke.	☐	☐	☐	☐
C.	In Dordrecht kun je leuke stadswandelingen maken.	☐	☐	☐	☐
D.	In Dordrecht worden leuke evenementen georganiseerd.	☐	☐	☐	☐
E.	Dordrecht biedt veel mogelijkheden om van cultuur te genieten, zoals film, theater, toneel en muziek.	☐	☐	☐	☐
F.	In Dordrecht zijn veel mogelijkheden om gezellig uit eten te gaan of ergens iets te drinken.	☐	☐	☐	☐
G.	Dordrecht is goed bereikbaar per auto.	☐	☐	☐	☐
H.	Dordrecht is goed bereikbaar met openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐

16. Heeft u wel eens iets gehoord of gelezen over de volgende Dordtse evenementen?

		Ja	nee
A.	Dordt in Stoom	☐	☐
B.	de Dordtse Boekenmarkt	☐	☐
C.	Dordt Monumenteel	☐	☐
D.	het Wantijpop of Rainbowfestival	☐	☐
E.	het Sinterklaashuis	☐	☐
F.	de Kerstmarkt	☐	☐

17. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland mooier, minder mooi of even mooi?

- ik vind Dordrecht mooier.
- ik vind Dordrecht even mooi.
- ik vind Dordrecht minder mooi.
- geen mening/weet ik niet.

18. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland gezelliger, minder gezellig of even gezellig?

- ik vind Dordrecht gezelliger.
- ik vind Dordrecht even gezellig.
- ik vind Dordrecht minder gezellig.
- geen mening/weet ik niet.

19. Denkt u dat Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland veiliger, minder veilig of even veilig is?

- ik denk dat Dordrecht veiliger is.
- ik denk dat Dordrecht even veilig is.
- ik denk dat Dordrecht minder veilig is.
- geen mening/weet ik niet.

20. Vindt u Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland om te winkelen leuker, minder leuk of even leuk?

- ik vind Dordrecht leuker om te winkelen.
- ik vind Dordrecht even leuk om te winkelen.
- in vind Dordrecht minder leuk om te winkelen.
- geen mening/weet ik niet.

21. Denkt u dat Dordrecht in vergelijking met andere grote steden in Nederland als woonplaats aantrekkelijker, minder aantrekkelijk of even aantrekkelijk is?

- ik denk dat Dordrecht een aantrekkelijkere woonplaats is.
- ik denk dat Dordrecht even aantrekkelijk is.
- ik denk dat Dordrecht een minder aantrekkelijke woonplaats is.
- geen mening/ weet niet --> ga naar vraag 23

22. Kunt u dat toelichten?

23. Is Dordrecht volgens u een gastvrije stad?

- ja
- neutraal
- nee
- geen mening/weet niet --> ga naar vraag 25

24. Kunt u dat toelichten?

25. Voor welk van de volgende verblijfsduren vindt u Dordrecht aantrekkelijk voor een toeristisch bezoek?

- een dagdeel bezoek (4 uur of korter)
- een dagbezoek
- een kort weekendbezoek (2 dagen)
- een lang weekendbezoek (3 à 4 dagen)
- een midweekbezoek (4 à 5 dagen)
- een weekbezoek (6 à 7 dagen)
- helemaal niet aantrekkelijk voor een toeristisch bezoek

26. Is de aantrekkelijkheid van Dordrecht als stad om te bezoeken volgens u de laatste jaren vooruit gegaan, achteruit gegaan of gelijk gebleven?

- vooruit gegaan
- achteruit gegaan
- gelijk gebleven
- weet niet/geen mening

27. Wat zou er moeten gebeuren om Dordrecht in uw ogen een (nog) aantrekkelijkere stad te maken?

28. Bezoekt u voor uw plezier wel eens een grote stad in Nederland? (instructie: als men "ja" zegt, dan vragen of ze dit af en toe of regelmatig doen)

- nee / zelden / nooit --> verder met vraag 31
- ja, af en toe
- ja, regelmatig

29. (zo ja:) Welke Nederlandse steden die u in de afgelopen jaren heeft bezocht, vond u zéér de moeite waard om te bezoeken?

- weet geen stad te noemen
 dat waren leuke steden:

--

(instructie: Vraag 30 alleen stellen als de respondent bij vraag 29 niet Dordrecht heeft genoemd. Anders doorgaan naar vraag 34.)

30. Waarom heeft u Dordrecht de afgelopen jaren niet voor uw plezier bezocht?

- nog nooit aan gedacht
 ik vind het te ver weg
 andere reden, namelijk:

--

(Instructie: Nu doorgaan naar vraag 32)

31. (zo nee:) Welke Nederlandse steden lijken u leuk om eens te bezoeken?

- weet geen stad te noemen
 dat lijken leuke steden:

--

(instructie: Vraag 32 alleen stellen als respondent bij vraag 31 Dordrecht niet heeft genoemd. Anders doorgaan naar vraag 34.)

32. Lijkt Dordrecht u een leuke stad om voor uw plezier te bezoeken?

- ja
 nee
 weet niet --> ga naar vraag 34

33. Kunt u toelichten waarom u Dordrecht (niet) aantrekkelijk vindt om te bezoeken?

(instructie: formulering afhankelijk van beantwoording vorige vragen)

--

Tot slot wil ik u graag nog vier korte vragen over uzelf stellen.

34. In welke plaats woont u?

	Code

35. In welke provincie ligt deze plaats?

☐	Zuid-Holland	☐	Utrecht	☐	Noord-Brabant
☐	Noord-Holland	☐	Gelderland	☐	Zeeland

36. Mag ik vragen hoe oud u bent?

<input type="text"/>	<input type="text"/>	jaar
----------------------	----------------------	------

37. Tot slot, wat is de hoogste schoolopleiding die u hebt voltooid met een diploma of momenteel nog volgt?

- lager of basisonderwijs
- lager beroepsonderwijs
- MAVO, MULO en dergelijke
- HAVO, VWO, HBS, MMS, Lyceum, Atheneum, Gymnasium en dergelijke
- middelbaar beroepsonderwijs
- hoger beroepsonderwijs
- universiteit

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

38. Noteren (niet vragen), dit is een....

- vrouw
- man

VRAGEN VOOR RESPONDENTEN DIE DORDRECHT NOOIT BEZOCHTEN

39. Kent u Dordrecht ergens van? Bijvoorbeeld van familie, vrienden, van tv, de radio, een krant, een folder, een tijdschrift of ergens anders van?

☐	familie, vrienden, kennissen	☐	radio
☐	in Dordrecht of buurt daarvan gewoond	☐	tv
☐	school / aardrijkskunde / geografie / studie	☐	krant
☐	werk / zakelijke contacten	☐	tijdschrift
☐	anders, namelijk:	☐	ken Dordrecht niet

40. Hoort of ziet u de laatste tijd vaker dan vroeger positieve dingen over Dordrecht?

- ja
 nee
 weet niet

41. Hoeveel inwoners denkt u dat Dordrecht ongeveer heeft? (*spontaan laten noemen*)

☐	minder dan 50.000	☐	120.000 tot 149.999
☐	50.000 tot 79.999	☐	150.000 of meer
☐	80.000 tot 99.999	☐	geen idee / weet niet
☐	100.000 tot 119.999		

42. Dordrecht heeft een fraaie, oude binnenstad. Wist u dat?

- ja
 nee

43. Dordrecht is de oudste stad van Holland. Wist u dat?

- ja
 nee

44. Hebt u weleens iets gehoord of gelezen over de volgende Dordtse evenementen?

	ja	nee
A. Dordt in Stoom	☐	☐
B. de Dordtse Boekenmarkt	☐	☐
C. Dordt Monumenteel	☐	☐
D. het Wantijpop of Rainbowfestival	☐	☐
E. het Sinterklaashuis	☐	☐
F. de Kerstmarkt	☐	☐

45. Ik noem nu een aantal aspecten van het culturele aanbod van Dordrecht. Wilt u bij ieder aspect aangeven in welke mate u verwacht dat Dordrecht een aantrekkelijk aanbod heeft? U kunt hierbij kiezen uit een cijfer van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor totaal geen aantrekkelijk aanbod en 10 voor een zeer aantrekkelijk aanbod.

(Instructie: Als de respondent zegt het niet te weten, aangeven dat het er alleen om gaat wat men denkt/verwacht).

A. Cultuurhistorisch erfgoed/monumenten

B. Musea

C. Theaters, schouwburgen

D. Culturele festivals en evenementen

E. Bioscopen en filmhuizen

46. Bezoekt u voor uw plezier weleens een grote stad in Nederland? (instructie: als men "ja" zegt, dan vragen of ze dit af en toe of regelmatig doen)

nee / zelden / nooit --> **verder met vraag 49**

ja, af en toe

ja, regelmatig

47. (zo ja:) Welke Nederlandse steden die u in de afgelopen jaren heeft bezocht, vond u zéér de moeite waard om te bezoeken?

weet geen stad te noemen

dat waren leuke steden:

(Instructie: Vraag 48 alleen stellen als de respondent bij vraag 47 niet Dordrecht heeft genoemd. Anders doorgaan naar vraag 51.)

48. Waarom heeft u Dordrecht de afgelopen jaren niet bezocht?

nog nooit aan gedacht

ik vind het te ver weg

andere reden, namelijk:

(Instructie: nu doorgaan met vraag 50)

49. (zo nee:) Welke Nederlandse steden lijken u leuk om eens te bezoeken?

weet geen stad te noemen

dat lijken leuke steden:

(instructie: vraag 50 alleen stellen als respondent bij vraag 49 Dordrecht niet heeft genoemd. Anders doorgaan met vraag 52)

50. Lijkt Dordrecht u een leuke stad om te bezoeken?

ja

nee

weet niet --> ga naar vraag 52

51. **Kunt u toelichten waarom Dordrecht u (niet) aantrekkelijk lijkt om te bezoeken?**
(instructie: formulering afhankelijk van beantwoording vorige vragen)

--

Tot slot wil ik u graag nog vier korte vragen over uzelf stellen.

52. **In welke plaats woont u?**

	<i>Code</i>

53. **In welke provincie ligt deze plaats?**

☐ Zuid-Holland	☐ Utrecht	☐ Noord-Brabant
☐ Noord-Holland	☐ Gelderland	☐ Zeeland

54. **Mag ik vragen hoe oud u bent?**

		jaar
--	--	------

55. **Tot slot, wat is de hoogste schoolopleiding die u hebt voltooid met een diploma of momenteel nog volgt?**

- lager of basisonderwijs
- lager beroepsonderwijs
- MAVO, MULO en dergelijke
- HAVO, VWO, HBS, MMS, Lyceum, Atheneum, Gymnasium en dergelijke
- middelbaar beroepsonderwijs
- hoger beroepsonderwijs
- universiteit

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

56. **Noteren (niet vragen), dit is een....**

- vrouw
- man

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2001	2002
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002
Veiligheidsbeleving op school 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003
Evaluatie hondenbeleid	2004

Verkeer en vervoer

Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003
Klantenonderzoek Kiltunnel 2000	2001
Verkeren op bedrijventerreinen	1999
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003

Sociaal-economisch beleid

Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002
Regionale werkgelegenheidsrapportage Zuid-Holland Zuid	meerjarig
Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Monitor werk 2002	2003
De Sociale Staat van Dordrecht 2001/2002	2003
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001
Horeca in Dordrecht anno 2001	2002
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004

Onderwijs

Monitor lokaal onderwijs Dordrecht 2002/2003	2003
Schoolverzuim & schooluitval	1999
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2001
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	

Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie

Vrijtijdsbesteding in de Drechtsteden in 2001	2002
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004
Meningenspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004
Publieksonderzoek Wantijpop/Rainbowpark 2002	2002
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003

Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk

Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004
Jongeren Dordrecht 2001	2002
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-2	2002
Vertrokken Antillianen	2002
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel I en II	2003
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2003
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003
Tabellenboek Wijkprofielen 2002	2003
Evaluatie Dordtpas 2003	2003
Ouderenmonitor 2002	2003
Wijkmarkt Staart	2003
Evaluatie project dynamisch wonen	2004

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Woonmonitor Dordrecht 2003	2003
Woonmonitor Drechtsteden 2003	2003
Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden	2001
Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Beleving van en opinies over ruimtelijke kwaliteit en welstand in Dordrecht anno 2000	2001
Verslag Geschiedt Wonen	2003
Migratie-onderzoek 2002	2003

Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen

Dit is Dordt Een vergelijking met de 33 grootste steden in Nederland	2003
Opinies over de toekomst van Dordrecht	1998
Opinies over bestuur van de stad	1999
Evaluatie inspraakbeleid	2002
Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
De sociale staat van Dordrecht	2001
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
Prognose Essenhof 2000-2015 (crematies en begravingen)	2000
Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
De stem van de burger	2002
Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Evaluatie Dualisme 1 ^e fase	2003
Sociale Staat van Dordrecht 2001/2002	2003
Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003

Milieu

Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdingsmiddelengebruik door particulieren	2003
Afvalscheiding: medewerking en verbeteringen	2003
Milieumonitor Dordrecht 2001	2002
Ruimte voor de rivier	2003
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003

Bevolking

Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2000-2015	2000
Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Dordt op z'n droogst digitaal www.sociaalgeografischbureau.nl	

Klanttevredenheid

Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Toetsingskader voor kwaliteitsrapportage WOZ	2001
Klanttevredenheidsonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2002
Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Sociale Dienst Dordrecht 2000	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003

Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB.

Informatie/bestellen

telefonisch:	078- 639 64 65
schriftelijk:	Sociaal Geografisch Bureau Postbus 8 3300 AA DORDRECHT
e-mail:	Secretariaat SGB@dordrecht.nl
website:	www.sociaalgeografischbureau.nl
fax:	078- 639 8080

